

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ,
ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

КАФЕДРА ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни

«Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності»

для студентів денної та заочної форми навчання

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

освітньої-професійної програми «Облік, аудит та оподаткування»

КИЇВ 2022

Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 071 «Облік і оподаткування», освітньо-професійної програми «Облік, аудит та оподаткування», денної та заочної форми навчання, Київ: НАСООА, 2022. 101 с.

Укладач: Зоріна О.А., професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування,
д.е.н., доцент

Затверджено на засіданні кафедри обліку, аудиту та оподаткування
Протокол від «30» серпня 2022 року № 1

Схвалено Вченою радою обліково-статистичного факультету НАСООА
Протокол від «31» серпня 2022 року № 1

ВСТУП

Зовнішньоекономічна діяльність - поняття багатогранне. Воно включає такі види діяльності: зовнішню торгівлю, міжнародне виробниче кооперування, міжнародне науково-технічне співробітництво, міжнародне інвестиційне співробітництво, валютно-фінансові й кредитні операції. Кожен з видів зовнішньоекономічної діяльності проводиться у певних формах. Умовами успішного розвитку зовнішньоекономічної діяльності являються:

- зміцнення і нарощування експортного потенціалу;
- активна участь в різних формах міжнародного спільного підприємництва;
- підвищення конкурентоздатності підприємств і виробничо-господарського комплексу;
- розширення самостійної діяльності підприємств, фірм регіонів країни у проведенні зовнішньоекономічної діяльності.

У сучасних умовах господарювання практично всі підприємства здійснюють зовнішньоекономічну діяльність. Ці різноманітні за складом операції бухгалтерська служба повинна відобразити в бухгалтерському й податковому обліку.

Мета вивчення навчальної дисципліни – надання системи базових знань з теорії обліку і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності та набуття студентами навичок практичного застосування одержаних знань при здійсненні зовнішньоекономічній діяльності.

Завдання вивчення навчальної дисципліни: вивчення теоретичних засад обліку зовнішньоекономічної діяльності; ознайомлення із завданнями обліку зовнішньоекономічної діяльності за різними його напрямками; засвоєння техніки документального оформлення операцій у первинних облікових документах та методики реєстрації облікової інформації у системі рахунків; ознайомлення з методикою формування звітних показників за даними бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності, опанування навиками аналізу зовнішньоекономічної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

–принципи ведення бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності;

–основні юридичні аспекти і порядок складання ЗЕД контрактів;

–особливості акредитації підприємств на митниці та митного оформлення, ліцензування і квотування товарів;

–порядок здійснення та форми розрахунків за ЗЕД-контрактами;

–порядок здійснення операцій експорту та імпорту товарів і послуг;

– порядок здійснення бартерних операцій товарів і послуг;

–порядок здійснення операцій з давальницькою сировиною;

–особливості обліку міжнародних операцій фінансово-інвестиційної діяльності;

–особливості обліку консигнаційних та комісійних операцій;

–особливості звітності із ЗЕД;

–про відповідальність за порушення законодавства при здійсненні ЗЕД.

вміти:

–організувати бухгалтерський облік ЗЕД на підприємстві;

– відображати господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку;

–складати первинні документи, облікові регістри, звітність підприємства по ЗЕД;

–здійснювати нарахування та сплату податків при здійсненні ЗЕД.

ТЕМА 1. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ: СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ ТА ВИДИ

Анотація до теми

Під зовнішньоекономічною діяльністю розуміють діяльність суб'єктів господарської діяльності України й іноземних суб'єктів господарської діяльності, що заснована на взаємних стосунках між ними на території України та за її межами.

Суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності є резиденти та нерезиденти.

Суб'єкти господарської діяльності України та іноземні суб'єкти господарської діяльності при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності керуються принципами, визначеними ст. 2 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність».

Зовнішньоекономічна діяльність являє собою процес реалізації зовнішньоекономічних зв'язків. До основних форм зв'язків належать: торгівля, спільне підприємництво, надання послуг, співробітництво.

1.Торгівля. За допомогою цієї форми здійснюється купівля-продаж товарів широкого вжитку, устаткування, відбувається товарний обмін (бартер) продукцією, здійснюється купівля-продаж продукції інтелектуальної праці, ліцензій і «ноу-хау», інжинірингової продукції.

2.Спільне підприємництво. Дана форма зовнішньоекономічних зв'язків реалізується у вигляді інвестиційних проектів у всіх сферах промисловості, науки, освіти, медицини, кредитно-фінансової сфери.

3.Надання послуг. Велике поширення в міжнародному бізнесі належить посередницьким, банківським, біржовим послугам, страхуванню, туризму, міжнародним перевезенням вантажів. Швидко росте обсяг послуг, що надають комп'ютерні мережі, які існують в розвинених країнах світу.

4.Співробітництво. Наукове, технічне й економічне співробітництво.

Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні здійснюється згідно з принципами, визначеними у ст. 2 Закону України «Про

зовнішньоекономічну діяльність» №959-ХІІ (із змінами і доповненнями) від 16.04.91 р.

Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності включає:

- митне регулювання;
- валютне регулювання;
- ліцензування та квотування ЗЕД;
- введення спеціальних економічних зон;
- застосування спеціальних санкцій за порушення зовнішньоекономічної діяльності;

Практичні завдання

Завдання 1

Знайти відповідне визначення для кожного наведеного терміну

Термін	Визначення
(1) Комітент	(А) Посередник, який сприяє здійсненню різних угод та працює не на постійній основі, а відповідно до окремих доручень, спеціалізується на продажі, купівлі одного виду товару, біржового або аукціонного.
(2) Комісіонер	(Б) Постачальники, що постачають товар на склади посередників
(3) Агент	(В). Власник товару.
(4) Брокер	(Г) Посередники, що реалізують товар зі складів і переказують кошти постачальникам
(5) Консигнанти	(Д) Збутовий торговий посередник (юридична особа), який укладає з принципалом агентську угоду на право продажу продукції на певній території протягом узгодженого терміну.
(6) Консигнатори	(Е) Не купує товар, але виступає для покупця стороною договору.

Завдання 2

Знайти відповідне відношення операцій до класифікаційної ознаки

Класифікаційна ознака	Визначення виду операції
(1) За напрямками торгівлі	(А) Зустрічні закупівлі, бартер, переробка давальницької сировини та інші.
(2) За групами товарів	(Б) Фінансові - кредитування, страхування, здійснення платежів. Виробничі - лізинг, кооперація, спільне підприємство. Інвестиційні .
(3) За ступенем готовності товару до продажу	(В) Купівля-продаж ліцензій, «ноу-хау», факторинг, франчайзинг, консалтинг, інжиніринг, реінжиніринг, інформаційний обмін, туризм, послуги зв'язку, транспортне обслуговування.
(4)Товарообмін на торгівля	(Г) Купівля-продаж машин та устаткувань, сировинних та інших.
(5) Торгівля науково-технічними досягненнями та надання послуг	(Д) Постачання готової продукції, вузлів і деталей для зборки, комплектного устаткування тощо.
(6)Торгово-посередницька діяльність	(Е) Аукціон, міжнародні торги, біржова торгівля.
(7) Інша торгівля	(Ж) Консигнаційні, комісійні, агентські, брокерські.
(8) За структурними ознаками	(З) Експортні, імпортні, реекспортні, реімпортні, транзитні.

Тести для самоперевірки

1. Зовнішньоекономічна діяльність – це:

- а) комплекс дій контрагентів різних країн зі здійснення та забезпечення торгового обміну як структурної ланки системи зовнішньоекономічних зв'язків;
- б) операції, об'єктом яких виступає іноземна валюта;
- в) діяльність суб'єктів господарської діяльності України й іноземних суб'єктів господарської діяльності, що заснована на взаємних стосунках між ними на території України та за її межами;
- г) тільки ті види, на які суб'єктом ЗЕД одержано ліцензію.

2. Які основні види зовнішньоторговельних операцій існують у міжнародній торгівлі:

- а) імпорт, інвестиції, експорт, реімпорт;
- б) імпорт, реекспорт, реімпорт, експорт;
- в) реекспорт, комерція, інвестиції, імпорт;
- г) імпорт, експорт, бартер, фінансові інвестиції.

3. Демпінг-це:

- а) обмеження імпорту з метою перешкоджання ввезенню імпортних товарів (завищення ввізного митного збору);
- б) увезення на митну територію України товарів за ціною, нижчою за ціну на подібний товар у країні-експортері;
- в) додаткове мито на імпортні товари, які ввозяться в країну за цінами, нижчими за ціни світового ринку або за внутрішні ціни;
- г) обмеження імпорту на термін не більше 180 днів.

4. Юридичні особи мають право здійснювати зовнішньоекономічну діяльність з моменту:

- а) набуття дієздатності;
- б) набуття статусу юридичної особи;

в) передбачення у статуті права здійснення зовнішньоекономічної діяльності;

г) набуття постійного місця проживання.

5. Юридичні особи, суб'єкти підприємницької діяльності, які не мають статусу юридичної особи з місцезнаходженням за межами України, створені та діють відповідно до законодавства іноземної держави, - це:

а) посередники;

б) нерезиденти;

в) резиденти;

г) довірители.

6. Експортна операція - це:

а) постачання товарів або послуг іноземним споживачам самими виробниками;

б) продаж товарів українськими суб'єктами ЗЕД іноземним суб'єктам господарювання з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України;

в) продаж раніше імпортованого товару;

г) продаж товарів або послуг через посередника.

7. Реімпорт - це:

а) купівля товарів українськими суб'єктами ЗЕД у іноземних суб'єктів господарської діяльності з увезенням або без увезення цих товарів на територію України;

б) придбання раніше експортованих товарів без їх доробки із увезенням з-за кордону;

в) продаж за кордон раніше імпортованого товару без його доробки;

г) придбання в іноземного контрагента товару з увезенням його з-за кордону.

8. Реекспорт - це:

- а) продаж іноземному контрагенту товару з вивезенням його за кордон;
- б) придбання в іноземного контрагента товару з увезенням його з-за кордону;
- в) продаж за кордон раніше імпортованого товару без його доробки;
- г) придбання раніше експортованого товару без доробки із увезенням з-за кордону.

9. Для підписання контракту потрібний дозвіл:

- а) органу державної влади;
- б) НБУ;
- в) Міністерства економіки;
- г) непотрібний дозвіл жодного органу, за винятком випадків, передбачених законом України.

10. Операція з реекспорту складається з таких операцій:

- а) імпорт;
- б) експорт;
- в) імпорт-експорт;
- г) бартер.

11. Інженерно-консультаційні послуги з метою створення підприємств та інших об'єктів це:

- а) ноу-хау;
- б) інжиніринг;
- в) франчайзинг;
- г) реінжиніринг.

12. Інженерно-консультаційні послуги з перебудови системи організації й управління виробничо-торговельними та інвестиційними процесами

господарського суб'єкта з метою підвищення його конкурентоспроможності й фінансової стабільності це:

- а) франчайзер;
- б) інжиніринг;
- в) ноу-хау;
- г) реінжиніринг.

13. Факторинг — це:

- а) кредитування експорту, за якого експортер надає іноземному покупцю відстрочку платежу за угодою;
- б) форма кредитування експорту, за якого розрахунки з експортером здійснює банк як посередник;
- в) кредит у формі відстрочки платежу з експорту цінностей;
- г) кредитування експорту під виданий або отриманий акцептований вексель;

14. Давальницька сировина — це:

- а) сировина, яка ввезена на митну територію України іноземним замовником, а також вивезена за кордон українським замовником для переробки в готову продукцію з дальшим поверненням її в цілому або частково;
- б) готова продукція, визначена як кінцевий результат переробки в контракті між замовником та виконавцем;
- в) сировина, придбана для подальшої реалізації;
- г) правильні відповіді б) і в).

15. До операцій з давальницькою сировиною належать такі операції:

- а) придбання за іноземну валюту іноземним замовником давальницької сировини на території України з метою виготовлення готової продукції;
- б) ввезення давальницької сировини іноземного замовника на митну територію України з метою виготовлення готової продукції;

в) вивезення українським замовником давальницької сировини за межі митної території України з метою її переробки і виготовлення нерезидентом готової продукції;

г) всі відповіді правильні.

16. Зовнішньоекономічну діяльність мають право здійснювати:

а) виключно юридичні особи;

б) фізичні особи-підприємці та юридичні особи, установчі документи яких передбачають здійснення зовнішньоекономічної діяльності;

в) виключно фізичні особи;

г) всі фізичні та юридичні особи.

Теоретичні питання для самостійного вивчення теми

1. Визначення зовнішньоекономічної діяльності.
2. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
3. Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
4. Види основних зовнішньоекономічних операцій:
  - зовнішньоторговельні операції;
  - виробничі операції у зовнішньоекономічній діяльності;
  - торгово-посередницькі операції;
  - торгівля науково-технічними досягненнями та надання послуг.
5. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
6. Методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

ТЕМА 2. СТРУКТУРА І ЗМІСТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ КОНТРАКТІВ

Анотація до теми

Зовнішньоекономічна діяльність передбачає активний пошук партнерів за кордоном.

Підготовка до укладання контракту складається з трьох етапів:

1. Вибір ринку та його вивчення.
2. Вибір іноземного контрагента.
3. Проведення попередніх переговорів та укладення зовнішньоекономічної угоди.

Зовнішньоекономічний договір (контракт) — матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземних контрагентів, яка спрямована на встановлення, зміну або припинення їх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності.

Для підписання контракту не потрібен дозвіл будь-якого органу державної влади, управління, вищої організації, за винятком випадків, передбачених чинним законодавством України.

Основні види зовнішньоекономічних угод, які складаються між учасниками зовнішньоекономічної діяльності, такі:

- Купівлі-продажу;
- Бартерні;
- Переробки давальницької сировини;
- Орендні;
- Посередницькі;
- Інвестиційні.

Законодавство України передбачає, що під час реалізації угоди купівлі-продажу контрагенти мають керуватися правилами ІНКОТЕРМС (інтерпретація комерційних термінів Міжнародної торгової палати), які поширюються

винятково на відносини між продавцями і покупцями в межах договору купівлі-продажу.

У правилах ІНКОТЕРМС—2010 міститься 13 торгових термінів, які діляться на чотири групи (E, F, C, D) у мірі зростання обов'язків продавця і його ризиків за доставку товару.

Витрати на транспортування можуть бути дуже значні, тому необхідно до укладання зовнішньоекономічного договору (контракту) розробити можливі транспортні умови, оцінити витрати на транспортні операції і визначити транспортну складову частину в ціні контракту.

Найчастіше у міжнародних угодах застосовується поняття світової ціни.

Під світовими цінами розуміють ціни великих комерційних угод, які укладаються в найголовніших центрах світової торгівлі, що передбачають окремі, не пов'язані, експортні та імпорتنі операції.

Довідкові ціни — це ціни товарів у внутрішній оптовій чи зовнішній торгівлі різних країн, що публікуються в друкованих виданнях.

Індикативні ціни — ціни на товари, які відповідають цінам, що склалися чи складаються на відповідний товар на ринку експорту (імпорту) на момент здійснення експортної (імпоротної) операції.

Одним з дієвих факторів успішного виходу на ринок в умовах твердої конкуренції є надання покупцю визначених пільг у вигляді знижок на ціни.

В бухгалтерському обліку відображення договірних зобов'язань ведеться як на балансових рахунках, так і поза балансом.

Практичні завдання

Завдання 1

Сформувати контрактну вартість обладнання на умовах поставки: EXW, CPT, DDU, FOB.

Визначити найбільш придатний варіант транспортування. Відомо, що:

- 1) фактурна вартість товару — 680000 грн;
- 2) витрати на пакування — 2850 грн;

- 3) транспортні витрати в Україні — 12000 грн;
- 4) транспортні витрати за кордоном — 2670\$;
- 5) витрати на оплату перевезення — 1450 євро;
- 6) витрати за навантаження — 1470 грн;
- 7) витрати за перевантаження — 870 євро;
- 8) витрати за розвантаження — 940\$;
- 9) експортне мито — 15%.

Курс НБУ: - євро — 36,56 грн/євро;

- долар США — 35,15 грн/ \$.

Завдання 2

Вітчизняне підприємство «Альфа» планує імпорт продукції із Франції.

Варіанти витрат імпортової операції

Вихідні дані	Варіант 1	Варіант 2	Варіант 3
1. Сума контракту	375000\$	375000\$	375000\$
2. Вартість однієї партії (всього 5 партій)	75000\$	75000\$	75000\$
3. Базисні умови	FAS		CIF
4. Транспорт	Авто	Авто	Залізнич.
5. Терміновість	3 доби до порту	до митниці	5 діб до порту
6. Транспортування:			
- перевезення;	1500\$	800\$	2800\$
- навантаження;	120\$	120\$	250\$
- розвантаження;	150\$	150\$	450\$
- фрахт.			350\$
7. Страхування	200\$	200\$	500\$
8. Тара	230\$	230\$	230\$
9. Загальна вартість партії	?	?	?

Середній курс НБУ - 25,05 грн/\$.

Необхідно:

Розрахувати витрати підприємства по трьох варіантах і визначити найбільш дешевий і придатний для укладення зовнішньоекономічного контракту.

Тести для самоперевірки

1. Коносамент це:

- а) рахунок;
- б) розпорядження;
- в) оферта.

2. Коносамент надається під час перевезень:

- а) повітряним транспортом;
- б) морським;
- в) автомобільним.

3. Ціна на товари, які відповідають цінам, що склалися чи складаються на відповідний товар на ринку експорту (імпорту) на момент здійснення експортної (імпортної) операції з урахуванням умов постачання:

- а) індикативна;
- б) статистична;
- в) ціна товару.

4. Ціна, яка дійсна на певний період:

- а) тверда;
- б) рухлива;
- в) періодична.

5. Зафіксована ціна при укладенні контракту, яка може бути переглянута надалі, якщо ринкова ціна даного товару до моменту його постачання зміниться:

- а) плаваюча;
- б) рухлива;
- в) періодична.

6. Ціна товару, що приймається в якості відправної точки при визначенні зовнішньоторговельної ціни даної продукції (товару), а також індексу цін у міжнародній торгівлі в цілому і за окремими видами товарів:

- а) тверда;
- б) рухлива;
- в) базисна.

7. Знижки, які нараховуються з преїскурантної чи довідкової ціни:

- а) прості;
- б) прогресивні;
- в) спеціальні;
- г) бонусні.

8. Знижки, які надаються привілейованим покупцям, у замовленнях яких найбільш зацікавлений продавець:

- а) спеціальні;
- б) прогресивні;
- в) дилерські;
- г) «Сконто».

10. Знижки при розрахунках готівкою і раніше терміну, вказаного в контракті:

- а) спеціальні;
- б) прогресивні;
- в) дилерські;
- г) «Сконто».

11. Знижка за оборот, надається продавцем своїм постійним агентам за реалізацію визначеної кількості виробів, як за кожну окрему партію, так і за заздалегідь узгоджений річний обсяг обороту:

- а) бонусна;
- б) прогресивна;
- в) спеціальна;
- г) дилерська.

12. Знижки, які надаються на продукцію (товари) при постачаннях всередині фірми або у внутрішній торгівлі міжнародних об'єднань і груп:

- а) сезонні;
- б) прогресивні;
- в) спеціальні;
- г) закриті.

13. Грошова одиниця, в якій здійснюються розрахунки за зовнішньоторговельним договором:

- а) платіж у розстрочку;
- б) валюта контракту;
- в) договірна ціна.

14. Під офертою розуміють:

- а) пропозицію про укладання договору, що містить його істотні умови;
- б) згоду адресата, дану у встановлений строк, укласти договір на умовах, запропонованих фірмою;
- в) запорука, сукупність правових принципів та засобів, які забезпечують виконання зобов'язань.

15. Терміни ІНКОТЕРМС групи Е:

- а) обов'язки продавця вважаються виконаними у момент відвантаження товару покупцю на своєму підприємстві;
- б) обов'язки продавця вважаються виконаними після того, як він передав товар перевізнику. При цьому договір з перевізником укладає покупець;

в) продавець зобов'язаний сплатити транспортні витрати, пов'язані з доставкою товару, але ризик доставки товару несе покупець;

г) до обов'язку продавця входить доставка товару в країну покупця.

16. Терміни ІНКОТЕРМС групи F:

а) обов'язки продавця вважаються виконаними у момент відвантаження товару покупцю на своєму підприємстві;

б) обов'язки продавця вважаються виконаними після того, як він передав товар перевізнику;

в) продавець зобов'язаний сплатити транспортні витрати, пов'язані з доставкою товару, але ризик доставки товару несе покупець;

г) до обов'язку продавця входить доставка товару в країну покупця.

17. Терміни ІНКОТЕРМС групи C:

а) обов'язки продавця вважаються виконаними у момент відвантаження товару покупцю на своєму підприємстві;

б) продавець зобов'язаний сплатити транспортні витрати, пов'язані з доставкою товару, але ризик доставки товару несе покупець;

в) обов'язки продавця вважаються виконаними після того, як він передав товар перевізнику;

г) до обов'язків продавця входить доставка товару в країну покупця.

18. Терміни ІНКОТЕРМС групи D:

а) обов'язки продавця вважаються виконаними у момент відвантаження товару покупцю на своєму підприємстві;

б) до обов'язків продавця входить доставка товару в країну покупця;

в) обов'язки продавця вважаються виконаними після того, як він передав товар перевізнику.;

г) продавець зобов'язаний сплатити транспортні витрати, пов'язані з доставкою товару, але ризик доставки товару несе покупець.

Теоретичні питання для самостійного вивчення теми

1. Підготовка до укладання зовнішньоекономічного контракту.
2. Структура зовнішньоекономічного договору (контракту).
3. Види зовнішньоекономічних контрактів.
4. Особливості умов зовнішньоекономічного договору (контракту):
  - 1) базисні умови постачання;
  - 2) транспортні умови зовнішньоекономічних угод;
  - 3) ціна і загальна сума контракту.
5. Відображення в обліку зобов'язань за зовнішньоекономічними контрактами.

ТЕМА 3. ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Анотація до теми

Єдиний митний тариф України – це систематизоване зведення ставок мита, яким оподатковуються товари та інші предмети, що ввозяться на митну територію України або вивозяться за межі її території.

При експорті та імпорті товарів слід розрізняти їх **контрактну, фактурну, митну та облікову вартість**.

Митний контроль здійснюється митними органами шляхом перевірки супровідних документів, огляду товарів. Під митним контролем завезені товари перебувають з моменту ввезення і до пропуску через митний кордон.

Основна мета митного оформлення — підтвердження свідоцтв, отриманих під час митного контролю товарів, які перетинають митну територію України, і оформлення результатів такого контролю.

Митні процедури – це операції, які пов'язані із здійсненням митного контролю над переміщенням товарів і транспортних засобів через митницю України, митного їх оформлення, а також із нарахуванням передбачених законодавством податків і зборів.

Відповідно до ст. 1 Митного кодексу України, **митним режимом** є сукупність норм, встановлених законами України з питань митної справи і які визначають порядок переміщення товарів через митницю України і обсяг митних процедур, здійснених залежно від заявленої мети такого переміщення.

Залежно від мети переміщення товарів через митницю і на підставі документів, які подаються митному органу, визначаються 13 видів митного режиму.

Мито - обов'язковий внесок, який стягується митними органами України і являє собою податок на товари та інші предмети, які перетинають митницю України. Він є невід'ємною умовою такого ввезення та вивезення

Митний тариф України — це систематизований відповідно Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності перелік ставок ввізного мита, яке стягується з товарів, завезених на митну територію України.

Митний збір нараховується за митне оформлення товарів та інших предметів, які перетинають кордон, а також за їх перебування під митним контролем.

Практичні завдання

Завдання 1. Розрахунок податкового кредиту з ПДВ.

Згідно з контрактом отримано від іноземного постачальника запаси на суму 2000,0 дол. США. На дату перетину митного кордону курс НБУ становить 35,25 грн за 1 дол. США. Мито – 4,0%, митний збір – 0,3%, акцизний податок – 30,0%, ПДВ – 20,0%. Розрахувати митні платежі та податковий кредит з ПДВ.

Завдання 2. Розрахунок собівартості імпортованих товарів

За контрактом між резидентом України та іноземним постачальником передбачено поставку товарів на суму 10000,0 дол. США (курс НБУ 35,35 грн за 1 дол. США на дату оформлення митної декларації). На митну вартість нараховано: митний збір – 160,0 грн, мито – 5350,0 грн, акцизний податок – 17655,0 грн. Оплачено послуги транспортної організації від кордону до резидента 4200,0 грн. Розрахувати:

1. ПДВ при імпорті товарів (20,0%)
2. Первинну вартість (собівартість) імпортованих товарів.

Тести для самоперевірки

1. Фактурна вартість - це:

- а) вартість, зафіксована в зовнішньоекономічному контракті;
- б) вартість, зазначена в супровідних документах;
- в) продажна вартість експортних товарів у валюті контракту відповідно до базисних умов поставки;
- г) вартість, яка обмежується транспортними й експедиторськими витратами продавця товару до причалу.

2. Контрактна вартість це:

- а) вартість у валюті контракту, відповідно до базисних умов постачання;
- б) вартість, зазначена в супроводжувальних документах;
- в) вартість, зазначена в ВМД, згідно курсу НБУ.

3. Облікова вартість складається з:

- а) фактурної вартості, витрат на страхування та транспортування товару, сплаченого мита, акцизного збору, мита, ПДВ;
- б) фактурної вартості, з урахуванням витрат з доставку товару, акцизного податку, митного збору та мита.
- в) фактурної вартості, витрат на страхування та транспортування товару.

4. За способом нарахування мито розглядається як:

- а) сезонне;
- б) експортне;
- в) адвалорне;
- г) імпортне.

5. Мито за способом нарахування буває:

- а) специфічне;
- б) компенсаційне;

- в) фіскальне;
- г) імпортне.

6. Мито за сферою діяльності буває:

- а) специфічне;
- б) фіскальне;
- в) спеціальне;
- г) експортне

7. Чим не є документарний акредитив?

- а) методом платежу;
- б) засобом платежу;
- в) формою розрахунків.

8. Розрахунки у формі інкасо:

- а) мають важелі впливу на імпортера з метою прискорення оплати документів;
- б) не мають важелів впливу на імпортера з метою прискорення оплати документів;
- в) це не має значення, бо банк контролює своєчасне отримання платежу.

9. Недоліком інкасової форми є:

- а) тривалість обігу документів через банк;
- б) тривалість надходження документів у банк;
- в) тривалість оформлення документів на митниці.

10. На значний розрив у часі між відвантаженням товарів і отриманням виторгу експортером при застосуванні інкасової форми розрахунків впливає:

- а) відсутність дозволу в імпортера на переказ валюти за кордон;
- б) тривалість надходження документів у банк;

в)тривалість обігу документів через банк.

11 Після виставлення резидентом векселя увезення товарів має бути здійснено:

- а)не пізніше 90 календарних днів;
- б)не пізніше 90 банківських днів;
- в)не пізніше часу обумовленого в контракті.

12. Участь банку в розрахунках банківським переказом полягає у:

- а)виконанні платіжного доручення;
- б)пред'явленні бенефіціару платіжного зобов'язання;
- в)контролі за передачею товаророзпорядчих документів.

13. Участь банку у розрахунках інкасо полягає у:

- а)виконанні платіжного доручення;
- б)пред'явленні бенефіціару платіжного зобов'язання;
- в)контролі за передачею товаророзпорядчих документів.

14. Участь банку у розрахунках акредитивом полягає у:

- а)виконанні платіжного доручення;
- б)пред'явленні бенефіціару платіжного зобов'язання;
- в)контролі за передачею товаророзпорядчих документів.

15. Датою отримання кредиту за межами України є:

- а)дата його фактичного надходження;
- б)дата списання коштів з рахунку нерезидента-кредитора на користь позивача;
- в)дата перерахування коштів від нерезидента-кредитора на користь нерезидента-експортера.

16. Датою отримання кредиту на території України є:

- а) дата його фактичного надходження;
- б) дата списання коштів з рахунку нерезидента-кредитора на користь позивача;
- в) дата перерахування коштів від нерезидента-кредитора на користь нерезидента-експортера.

17. Податок на репатріацію утримується з доходів банків-нерезидентів у сумі:

- а) 10%;   б) 15%;   в) 20%.

1. Факторинг — це:

- а) кредитування експорту, за якого експортер надає іноземному покупцю відстрочку платежу за угодою;
- б) форма кредитування експорту, за якого розрахунки з експортером здійснює банк як посередник;
- в) кредит у формі відстрочки платежу з експорту цінностей.

19. Фортфейтинг — це:

- а) форма кредитування експорту банком або будь-якою фінансовою компанією шляхом купівлі векселів та інших боргових зобов'язань по зовнішньоторгівельних операціях;
- б) кредитування експорту під виданий або отриманий акцептований вексель;
- в) кредитування експорту, за якого експортер надає іноземному покупцю відстрочку платежу за угодою.

20. Овердрафт — це:

- а) кредит у формі відстрочки платежу з експорту цінностей;

б)форма кредитування експорту банком або будь-якою фінансовою компанією шляхом купівлі векселів та інших боргових зобов'язань по зовнішньоторгівельних операціях;

в)від'ємний баланс на поточному рахунку підприємства у вигляді дебетового сальдо, іноді набуває статусу короткострокової позики.

Теоретичні питання для самостійного вивчення теми

1. Порядок формування вартості контракту.
2. Митне оформлення зовнішньоекономічних операцій.
3. Характеристика митних режимів.
4. Класифікація мита.

ТЕМА 4. ОБЛІК ВАЛЮТНО-РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація до теми

Операції з валютними цінностями — це такі операції, об'єктом яких виступають валютні ресурси.

Операціями в іноземній валюті — це господарські операції, вартість яких виражена в іноземній валюті, або господарські операції, що потребують розрахунків в іноземній валюті.

Підприємства можуть відкривати валютні рахунки в різних уповноважених банках на території України, що мають ліцензію Національного банку України (НБУ) на проведення валютних операцій.

Валютний курс – це курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни.

Офіційний курс національної грошової одиниці (гривні) встановлюється НБУ на підставі результатів торгів валютними цінностями на Міжбанківському валютному ринку (МВРУ).

Операції в іноземній валюті слід відображати у валюті звітності, тобто перераховуючи суму в іноземній валюті у гривні із застосуванням валютного курсу НБУ на дату здійснення операції.

У відповідності п. 4 П(С) БО 15 «Дохід» **балансова вартість валюти** – вартість іноземної валюти, визначена по валютному курсу грошової одиниці України до іноземної валюти на дату складання балансу.

Якщо на дату балансу або на дату здійснення розрахунків валютний курс змінився, виникають **курсові різниці**.

Основним документом, що регламентує порядок відображення в бухгалтерському обліку курсових різниць, є П(С)БО 21, згідно якого **курсова різниця** – різниця між оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти при різних валютних курсах.

При цьому курсові різниці від операційної діяльності відображаються у складі інших операційних доходів (витрат):

714 «Дохід від операційної курсової різниці»;

945 «Втрати від операційної курсової різниці».

Курсові різниці від інвестиційної і фінансової діяльності відображаються у складі інших доходів (витрат):

744 «Дохід від неопераційної курсової різниці»;

974 «Втрати від неопераційної курсової різниці».

Придбати (продати) безготівкову іноземну валюту суб'єкти господарювання можуть тільки через уповноважені банки або інші фінансові установи, які мають ліцензію НБУ.

Практичні завдання

Завдання 1

Залишки на 31.03. п. р. по балансу ПАТ «Зорі»:

- долар США – 2800;
- кредиторська заборгованість за імпорتنу продукцію – 25000 євро;
- дебіторська заборгованість по експорту – 3500 доларів США.

03.04. п. р. надійшли кошти в іноземній валюті від нерезидента в рахунок часткового погашення дебіторської заборгованості у сумі 1200 доларів США.

Курс НБУ		
Дата	Долар США	Євро
31.03	35,20	36,6
03.04	35,22	36,4
30.04	35,21	36,5

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити розрахунки.

Завдання 2

Залишки на 30.04 п. р. у ПАТ «Зорі»:

- на валютному рахунку — 3400 доларів США;
- дебіторська заборгованість за відвантажені товари фірмі РИЧИ 68000 євро;

02.05 надійшов аванс від нерезидента у сумі 21000 доларів США відповідно до укладеної угоди.

05.05 надійшли на валютний рахунок підприємства кошти від фірми «РИЧИ» в рахунок оплати відвантаженої продукції.

Курс НБУ		
Дата	Долар США	Євро
30.04	35,16	36,54
02.05	35,10	36,57
05.05	35,12	36,58
31.05	35,15	36,56

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити розрахунки.

Завдання 3

Залишки на 30.06 п. р. у ПАТ «Зорі» на валютному рахунку:

- 29000 доларів США;
- 14000 євро.

06.07 перераховано аванс фірмі «РИЧИ» у сумі 22000 доларів США відповідно до укладеної угоди.

10.08 надійшов імпортований товар.

Курс НБУ		
Дата	Долар США	Євро
30.06	35,21	36,50
06.07	35,19	36,51
31.07	35,18	36,54
10.08	35,20	36,56

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити розрахунки.

Завдання 4. Придбання валюти

Згідно з контрактом (договором) від іноземного постачальника отримані товари на загальну суму 5000 доларів США (курс НБУ при оформленні митної декларації 35,40 грн за 1 дол. США). Для розрахунків з іноземним постачальником підприємство перерахувало банку для купівлі валюти 150 000,0 грн з урахуванням комісійних банку 100 грн.

Валюта придбана на МВРУ за курсом 35,45 грн за 1 дол. США.

Курс НБУ на дату придбання 35,42 грн за 1 дол. США.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити розрахунки.

Завдання 5. Придбання валюти

ПАТ «Зорі» подало заявку для придбання іноземної валюти на МВРУ у сумі 26000\$ по ринковому курсу 35,17 грн/\$.

Курс НБУ на дату зарахування іноземної валюти — 35,12 грн/\$.

За придбання іноземної валюти передбачалась комісійна винагорода банку у сумі 120,0 грн.

Підприємство перерахувало 655000,0 гривень, з урахуванням усіх витрат, які пов'язані з цією операцією.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити розрахунки.

Завдання 6. Придбання валюти

ТОВ «Полісся» 20-го лютого ц.р. подало до КБ «ПриватБанк» заяву на купівлю 1000 дол. США за курсом на МВРУ 35,6 грн/дол. США. Підприємство перерахувало банку для купівлі валюти 30000,0 грн. При цьому комісійна винагорода банку за проведення операції складає 2%. Курс НБУ на дату придбання валюти - 35,4 грн/дол. США.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити розрахунки.

Завдання 7. Продаж валюти

ПАТ «Зорі» подало заявку в банк про продаж 25000 доларів США. На балансі валюта враховувалась за курсом 35,17 грн за дол.

Курс продажу на МВРУ 35,2 грн/\$.

Курс НБУ на дату продажу валюти — 35,19 грн/\$.

Комісійна винагорода банку — 100,0 грн.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити розрахунки

Завдання 8. Продаж 75% валютної виручки на МВРУ

24-го лютого ц.р. на транзитний валютний рахунок ТОВ «Полісся» надійшла експортна виручка в сумі 1000 дол. США.

25-го лютого ц.р. 75 % виручки було реалізовано на Міжбанківському валютному ринку, а залишок зараховано на поточний валютний рахунок.

Комісійна винагорода в розмірі 1% від суми угоди:

- а) сплачується банку з поточного рахунку;
- б) утримується банком з виручки від реалізації валюти.

Дата	Курс НБУ, грн/дол. США	Курс МВРУ, грн/дол. США
24.02	35,50	35,60
25.02	35,55	35,60

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити розрахунки.

Завдання 9. Продаж валюти

ПАТ «Зорі» подало заявку в банк про продаж 9000 євро (на балансі облічується по 36,5 грн/EUR) .

Курс продажу на МВРУ 36,6 грн/EUR.

Курс НБУ на продажу валюти — 36,56 грн/EUR. Комісійна винагорода банку — 0,8% від балансової вартості проданої іноземної валюти.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити розрахунки.

Тести для самоперевірки

1. У якій валюті ведеться облік і складається фінансова звітність на українських підприємствах, що здійснюють розрахунки з іноземними партнерами в іноземній валюті:

- а) у валюті розрахунку, що зазначена в контракті;
- б) у доларах США;
- в) у євро;
- г) у гривневому еквіваленті, розрахованому за курсом МВРУ;
- д) у гривневому еквіваленті, розрахованому за курсом НБУ.

2. Згідно П(С)БО № 21 під курсовою різницею розуміється різниця між:

- а) курсом купівлі і продажу іноземної валюти, перерахованої в гривневий еквівалент за валютним курсом на дату здійснення валютної операції;
- б) курсами Міжбанківського валютного ринку України і Національного банку України;
- в) оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти при різних валютних курсах.

3. Який бухгалтерський запис складається при відображенні в складі фінансового результату операційної курсової різниці, нарахованої на дебіторську заборгованість у результаті збільшення офіційного курсу гривні:

- а) Дт 791   Кт 945;
- б) Дт 714   Кт 791;
- в) Дт 791   Кт 362;
- г) Дт 362   Кт 791;

4. Балансова вартість немонетарних статей при складанні фінансової звітності визначається за:

- а) історичною вартістю;

б) фактичною вартістю на дату складання звітності.

5. Який бухгалтерський запис складається при відображенні в складі фінансового результату курсової різниці, нарахованої на дебіторську заборгованість у результаті зниження офіційного курсу гривні:

а) Дт 744   Кт 791;

б) Дт 791   Кт 945;

в) Дт 714   Кт 791;

г) Дт 791   Кт 362;

6. Чи дозволяються українським резидентам операції купівлі-продажу іноземної валюти, минаючи уповноважений банк:

а) так;

б) ні;

в) так, у випадку наявності в підприємства індивідуальної ліцензії НБУ.

7. Згідно з Планом рахунків бухгалтерського обліку грошові кошти в іноземній валюті в дорозі обліковуються на рахунках:

а) 314;

б) 334;

в) 312;

г) 302.

8. Балансова вартість іноземної валюти, придбаної за гривні, дорівнює:

а) сумі гривень, за курсом НБУ на дату здійснення операції;

б) сумі гривень за курсом НБУ на попередній день;

в) сумі гривень, перерахованій для придбання іноземної валюти за курсом МВРУ;

г) сумі гривень, перерахованій за біржовим курсом.

9. Балансова вартість іноземної валюти, одержаної як виручка від нерезидента, дорівнює:

- а) сумі іноземної валюти, зарахованої на поточний валютний рахунок за курсом НБУ;
- б) сумі іноземної валюти, зарахованої на транзитний валютний рахунок за курсом НБУ;
- в) сумі іноземної валюти, зарахованої на поточний валютний рахунок;
- г) сумі іноземної валюти, зарахованої за курсом МВРУ.

10. Балансова вартість іноземної валюти на початок звітного періоду дорівнює:

- а) вартості, визначеній за курсом гривні НБУ на дату останньої операції;
- б) вартості, визначеній за курсом гривні НБУ на останній день попереднього періоду;
- в) вартості, визначеній за курсом гривні на МВРУ на дату здійснення операції;
- г) вартості, визначеній за курсом гривні на МВРУ.

11. Об'єктом обліку при перерахуванні суми курсової різниці є:

- а) запаси;
- б) власний капітал;
- в) гроші;
- г) основні засоби.

12. Під час перерахунку суми курсової різниці не підлягають такі активи:

- а) матеріальні запаси;
- б) грошові кошти на поточному валютному рахунку;
- в) дебіторська заборгованість, яка буде погашатися грошовими коштами;
- г) кредиторська заборгованість, яка буде погашатися грошовими коштами.

13. Дохід від операційної курсової різниці відображається на рахунках:

- А) 711;
- Б) 714;
- В) 744;
- Г) 719.

14. Дохід від неопераційної курсової різниці відображається на рахунках:

- а) 744;
- б) 711;
- в) 714;
- г) 719.

15. Витрати від операційної курсової різниці відображаються на рахунках:

- а) 942;
- б) 945;
- в) 949;
- г) 974.

16. Витрати від неопераційної курсової різниці відображаються на рахунках

- а) 945;
- б) 942;
- в) 974;
- г) 949.

17. Перерахування грошових коштів для придбання іноземної валюти відображаються бухгалтерською проводкою:

- а) Дт312 Кт311;

- б) Дт334 Кт311;
- в) Дт333 Кт311;
- г) Дт314 Кт311.

18. Зарахована на валютний рахунок придбана іноземна валюта відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт314 Кт312;
- б) Дт312 Кт311;
- в) Дт312 Кт333;
- г) Дт334 Кт312.

19. Негативна різниця між курсом гривні НБУ та фактичним курсом купівлі гривні відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт334 Кт333;
- б) Дт312 Кт333;
- в) Дт945 Кт333;
- г) Дт942 Кт333.

20. Перерахована іноземна валюта для продажу на МВРУ відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт333 Кт312;
- б) Дт334 Кт314;
- в) Дт334 Кт312;
- г) Дт314 Кт312.

21. Зараховані на поточний рахунок гривні від продажу іноземної валюти відображаються бухгалтерською проводкою:

- а) Дт311 Кт334;
- б) Дт311 Кт377;
- в) Дт311 Кт312;

г) Дт311 Кт314.

37. Позитивна курсова різниця за коштами на валютному рахунку на дату складання балансу відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт312 Кт719;
- б) Дт312 Кт745;
- в) Дт312 Кт714;
- г) Дт312 Кт719.

22. Негативна курсова різниця за кредиторською заборгованістю на день її оплати відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт 945 Кт 632;
- б) Дт 632 Кт 714;
- в) Дт 632 Кт 719;
- г) Дт 632 Кт 744.

23. Придбана іноземна валюта має відобразитися в обліку за таким курсом:

- а) аукціонним;
- б) гривні НБУ;
- в) гривні на МВРУ;
- г) попередніх торгів.

24. Переоцінці підлягають такі статті бухгалтерського балансу:

- а) грошові кошти в національній валюті;
- б) заборгованість за авансами, одержаними в іноземній валюті;
- в) виробничі запаси;
- г) заборгованість за авансами, виданими в іноземній валюті.

25. Операції з придбання валюти проводяться підприємством:

- а) самостійно на міжбанківському ринку;
- б) самостійно у будь-якому пункті обміну валют;
- в) через уповноважені банки у пункті обміну валют;
- г) виключно на міжбанківському валютному ринку через уповноважений банк.

26. Передоплата за товари, що українське підприємство ввозить на митну територію України є:

- а) монетарною статтею балансу;
- б) немонетарною статтею балансу.

27. Українське підприємство 2 жовтня придбало 1000 дол. США, при цьому комісійна винагорода банку склала 50 грн. Якщо на 02.10 курс НБУ становить 8,05 грн/дол., а курс МВРУ – 8,15 грн/дол., балансова вартість придбаної валюти у податковому обліку складає:

- а) 8050 грн;
- б) 8150 грн;
- в) 8100 грн;
- г) 8200 грн;

28. Різниця між сумою коштів, витрачених на придбання валюти на МВРУ, і балансовою вартістю придбаної валюти відносяться до складу:

- а) неопераційної курсової різниці;
- б) операційної курсової різниці;
- в) інших витрат (доходів);
- г) адміністративних витрат підприємства.

29. Скільки груп має Класифікатор іноземних валют, розроблений НБУ:

- а) дві;

- б) три;
- в) чотири;
- г) п'ять.

30. Від'ємна курсова різниця (втрати) при перерахунку дебіторської заборгованості виникає:

- а) при торгах на МВРУ;
- б) при підвищенні курсу гривні НБУ;
- в) при зниженні курсу гривні НБУ.
- г) при зниженні валюти клірингу.

31. При підвищенні офіційного курсу гривні операційна курсова різниця від перерахунку кредиторської заборгованості імпортера відображається на:

- а) рахунку 945;
- б) рахунку 714;
- в) рахунку 744;
- г) рахунку 791.

32. Позитивна курсова різниця (дохід) при перерахунку дебіторської заборгованості виникає:

- а) при торгах на МВРУ;
- б) при підвищенні курсу гривні НБУ;
- в) при зниженні курсу гривні НБУ;
- г) при зниженні валюти клірингу.

33. Куплена іноземна валюта на МВРУ зараховується на валютний рахунок:

- а) за курсом гривні на МВРУ;
- б) за курсом проданої іншої іноземної валюти;

в) за офіційним курсом гривні;

г) за курсом купленої іншої іноземної валюти.

34. При зниженні курсу гривні НБУ операційна курсова різниця від перерахунку кредиторської заборгованості імпортера відображається на:

а) рахунку 945;

б) рахунку 714;

в) рахунку 791;

г) рахунку 744.

35. Позитивна курсова різниця (дохід) при перерахунку кредиторської заборгованості виникає:

а) при торгах на МВРУ;

б) при підвищенні курсу гривні НБУ;

в) при зниженні курсу гривні НБУ.

г) при зниженні валюти клірингу.

36. Від'ємна курсова різниця (втрати) при перерахунку кредиторської заборгованості виникає:

а) при торгах на МВРУ;

б) при підвищенні курсу гривні НБУ;

в) при зниженні курсу гривні НБУ.

г) при зниженні валюти клірингу.

37. При зниженні курсу гривні НБУ операційна курсова різниця від перерахунку кредиторської заборгованості імпортера відображається на:

а) рахунку 945;

б) рахунку 714;

в) рахунку 791;

г) рахунку 744.

38. Під час купівлі іноземної валюти виникають витрати:

- а) з комісійної винагороди банку;
- б) з комісійної винагороди посереднику;
- в) з комісійної винагороди брокеру;
- г) зі страхування.

39. Собівартість проданої іноземної валюти дорівнює:

- а) курсу гривні НБУ до проданої валюти на день її перерахування для продажу;
- б) курсу гривні на МВРУ проданої валюти;
- в) курсу гривні НБУ на день її продажу;
- г) курсу купленої іншої іноземної валюти.

40. При зниженні офіційного курсу гривні операційна курсова різниця від перерахунку дебіторської заборгованості експортера відображається на:

- а) рахунку 945;
- б) рахунку 714;
- в) рахунку 942;
- г) рахунку 744.

41. При підвищенні офіційного курсу гривні операційна курсова різниця від перерахунку дебіторської заборгованості експортера відображається на:

- а) рахунку 945;
- б) рахунку 714;
- в) рахунку 719;
- г) рахунку 744.

42. До монетарних статей відносяться:

- а) заборгованість по розрахунках за авансами;
- б) основні засоби;
- в) кредиторська заборгованість за бартерними операціями;
- г) фінансові інвестиції в іноземній валюті, якщо їх повернення у валюті гарантоване законодавством країни перебування.

43. Курсові різниці визначаються:

- а) тільки за монетарними статтями;
- б) тільки за немонетарними статтями;
- в) за монетарними і немонетарними статтями;
- г) за монетарними статтями та деякими немонетарними статтями.

44. Монетарні статті відображаються на дату балансу :

- а) за курсом гривні НБУ на дату балансу;
- б) за історичною або справедливою собівартістю, по якій вони зараховані на баланс;
- в) за курсом гривні НБУ, що передує даті балансу;
- г) за курсом гривні на МВРУ.

45. До немонетарних статей відносяться:

- а) несплачений статутний капітал;
- б) векселі видані, виражені в іноземній валюті;
- в) кредиторська заборгованість за бартерними операціями;
- г) дебіторська заборгованість, що підлягає погашенню в іноземній валюті.

46. Визначення курсових різниць за монетарними статтями проводиться :

- а) на дату визначення активів і зобов'язань;
- б) виключно на дату здійснення розрахунків;

- в) при зміні курсу гривні НБУ на яку-небудь дату;
- г) на дату балансу та дату здійснення розрахунків.

47. Неопераційні курсові різниці – це різниці, що виникають внаслідок перерахунку статей балансу, відображення яких обумовлено здійсненням:

- а) інвестиційної та операційної діяльності;
- б) фінансової та операційної діяльності;
- в) інвестиційної і фінансової діяльності;
- г) операційної діяльності.

78. Чи є правильним твердження:

У випадку, якщо валюта залишається у підприємства на кінець звітного періоду, її вартість підлягає перерахунку за офіційним курсом гривні на кінець звітного періоду із віднесенням результатів перерахунку до складу доходів чи витрат.

- а) так
- б) ні

49. У разі придбання валюти на МВРУ за гривни її балансова вартість визначається:

- а) виходячи з офіційного курсу гривні на дату придбання валюти;
- б) виходячи з курсу гривні НБУ на дату перерахування коштів на придбання валюти;
- в) як сума гривень, сплачених платником податків у зв'язку з її придбанням без урахування комісійних та інших витрат, пов'язаних з придбанням валюти;
- г) як сума гривень, сплачених платником податків у зв'язку з її придбанням з урахування комісійних та інших витрат, пов'язаних з придбанням валюти.

50. Операції з придбання валюти проводяться підприємствами:

- а) самостійно на міжбанківському валютному ринку;

- б) самостійно у будь-якому пункті обміну валют;
- в) через уповноважені банки у пункті обміну валют;
- г) виключно на міжбанківському валютному ринку через уповноважені банки.

51. У випадку, якщо курс гривні НБУ при здійсненні операційної діяльності на дату зарахування валюти відрізняється від комерційного курсу продажу, така різниця відображається у складі:

- а) доходів чи витрат від операційних курсових різниць на рахунках 714 чи 945;
- б) доходів чи витрат від неопераційних курсових різниць на рахунках 744 чи 974;
- в) інших операційних доходів або витрат на рахунках 949 чи 719;
- г) доходів або витрат від купівлі-продажу іноземної валюти на рахунках 711 чи 942.

52. Який бухгалтерський запис складається при відображенні в складі фінансового результату операційної курсової різниці, нарахованої на дебіторську заборгованість у результаті підвищення офіційного валютного курсу гривні:

- а) Дт 791   Кт 945;
- б) Дт 714   Кт 791;
- в) Дт 791   Кт 362;
- г) Дт 362   Кт 791;

53. Втрати від неопераційної курсової різниці відображаються на рахунках

- а) 945;
- б) 942;
- в) 974;

г) 949.

54. Перерахування грошових коштів для придбання іноземної валюти відображаються бухгалтерською проводкою:

- а) Дт312 Кт311;
- б) Дт334 Кт311;
- в) Дт333 Кт311;
- г) Дт314 Кт311.

55. Зарахована на валютний рахунок придбана іноземна валюта відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт314 Кт312;
- б) Дт312 Кт311;
- в) Дт312 Кт333;
- г) Дт334 Кт312.

56. Негативна різниця між курсом гривні НБУ та фактичним курсом купівлі гривні відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт334 Кт333;
- б) Дт312 Кт333;
- в) Дт945 Кт333;
- г) Дт942 Кт333.

57. При зниженні курсу гривні НБУ операційна курсова різниця від перерахунку кредиторської заборгованості імпортера відображається на:

- а) рахунку 945;
- б) рахунку 714;
- в) рахунку 791;
- г) рахунку 744.

58. Під час купівлі іноземної валюти виникають витрати:

- а) з комісійної винагороди банку;
- б) з комісійної винагороди посереднику;
- в) з комісійної винагороди брокеру;
- г) зі страхування.

Теоретичні питання для самостійного вивчення теми

1. Поняття валютних цінностей та операцій з ними.
2. Що таке валютний курс?
3. Як відображаються операції в іноземній валюті при первинному визнанні?
4. Що таке монетарні й немонетарні статті?
5. Курсові різниці: поняття, порядок визначення та відображення в обліку.
6. Рахунки в банках в іноземній валюті: види, порядок відкриття.
7. Обґрунтуйте необхідність розподілу статей балансу на монетарні та немонетарні в обліку підприємства-суб'єкта ЗЕД.
8. Опишіть порядок визначення балансової вартості іноземної валюти.
9. Яким чином відображається в обліку придбання та реалізація валюти на МВРУ?
10. Які особливості формування доходів та витрат при реалізації та придбанні іноземної валюти?

ТЕМА 5. ОБЛІК ЕКСПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Анотація до теми

В Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність» під **експортом (експортом товарів)** розуміється продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності (у тому числі з оплатою в не грошовій формі) з вивезенням цих товарів з України або без такого, включаючи реекспорт товарів, з метою їх вживання за межами митної території України.

Згідно п 185.1 ПКУ операції по вивезенню товарів за межі митної території України є **об'єктом оподаткування ПДВ**.

При вивезенні товарів в режимі «експорт» **базою оподаткування ПДВ** є їх **митна вартість**, що зазначена в МД.

Згідно ст. 195.1 ПКУ, операції із продажу товарів (робіт, послуг), вивезених (експортованих) платником податків за межі митної території України, обкладаються **по нульовій ставці**.

Якщо експортуються товари, які на території України звільнені від нарахування ПДВ, то використання «нульової» ставки не дозволяється.

Датою виникнення податкових зобов'язань при експорті товарів є дата оформлення МД.

Експорт робіт, послуг

Об'єктом оподаткування ПДВ є операції з постачання послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України.

Податкові зобов'язання виникають на дату оформлення документа, що підтверджує виконання робіт, послуг (акт виконаних робіт).

Ставки ПДВ при експорті послуг:

- Послуги, місце постачання яких розташоване на митній території України, оподатковуються ПДВ **за ставкою 20 %**.
- Послуги, місце постачання яких розташоване поза митної території України, **не є об'єктом оподаткування ПДВ**.

- Постачання послуг з міжнародних перевезень пасажирів і багажу та вантажів залізничним, автомобільним, морським, річковим та авіаційним транспортом, оподатковуються **за нульовою ставкою**.

Практичні завдання

Завдання 1.

ТОВ «Світ» уклало з декларантом договір на проведення декларування товарів, що експортуються. Оформлення митної декларації відбулося 10-го червня ц.р. Договірна вартість товарів, що вивозяться – 9000 дол. США, первісна вартість товарів – 70000,0 грн, мито – 2 %, митний збір – 0,2 %, винагорода декларанта – 3600,0 грн, в т.ч. ПДВ.

Мито і митний збір за умовами договору сплачує замовник ТОВ «Світ». Курс НБУ 10-го червня ц.р. становив 35,60 грн/дол. США.

Курс НБУ на дати здійснення операції 35,60 грн/дол.

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Вказати первинні документи;
- Здійснити розрахунки.

Завдання 2. Відображення в обліку реалізації товарів на експорт на умовах передоплати

Українське підприємство «Каштан» реалізувало на експорт продукцію власного виробництва, облікова вартість якої становить 30000,0 грн. Зовнішньоторговельний контракт укладено на загальну суму 25000 дол. США, контрактом передбачена 100% передоплата.

Транспортування товару до кордону України здійснювало стороннє автотранспортне підприємство, рахунки якого оплачені в сумі 12000,0 грн.

Митні платежі (мито та митні збори) перераховані на рахунки митного органу в сумі 1252,50 грн.

Курс НБУ становив: на дату отримання передоплати - 35,05 грн/дол. США, на дату передачі продукції та відповідної товаророзпорядчої документації представнику іноземного покупця – 35,55 грн/дол. США.

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Примітка. Аванси, отримані від нерезидента в рахунок майбутніх експортних поставок є немонетарними статтями балансу, отже не потребують перерахунку при зміні валютного курсу. Доход від експортної операції в бухгалтерському обліку визнається у сумі отриманого авансу.

Завдання 3. Експорт на умовах відстрочки платежу.

Використовуючи умови попередньої задачі, враховуючи, що контрактом передбачена 100% відстрочка платежу терміном на 30 днів (відвантаження та отримання оплати відбувається на протязі одного звітного періоду).

Курс НБУ: на дату передачі продукції та відповідної товаророзпорядчої документації представнику іноземного покупця становив 35,05 грн/дол. США, на дату отримання оплати – 35,55 грн/дол. США.

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Примітка. В цьому разі виникає дебіторська заборгованість покупця-нерезидента в іноземній валюті. Оскільки така дебіторська заборгованість має бути погашена грошовими коштами, вона визнається монетарною статтею балансу та потребує перерахунку з використанням актуальних валютних курсів, що призводить до виникнення курсових різниць.

До уваги! При одержанні від покупця авансових платежів в іноземній валюті частинами й відвантаженні частинами покупцеві немонетарних активів

(товарів, продукції, робіт, послуг) дохід від реалізації таких активів визнається: в частині суми, отриманої авансом (тобто оплати, отриманої до відвантаження активів) - за курсом на момент одержання авансу, у частині суми, що залишилася (непокритої авансом) - за курсом на момент визнання доходу.

Завдання 4. Експорт послуг – відстрочка платежу

ПАТ «Орбіта» підписало контракт про надання інформаційних послуг польській фірмі.

01.09 було здійснено експорт таких послуг на території України. Курс НБУ - 35,34 грн/\$. Акт наданих послуг було підписано на суму 5800 доларів США.

Собівартість наданих послуг 18000,0 грн.

30.09 – Курс НБУ - 35,39 грн/\$.

Оплата була здійснена 03.10. Курс НБУ - 35,40 грн/\$.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити необхідні розрахунки.

Тести для самоперевірки

1. Списання облікової вартості товару при його реалізації на експорт відображається проводкою:

а) дт362 кт 28;

б) дт 902 кт 791;

в) дт 902 кт 362;

г) дт 902 кт 28.

2. Українське підприємство реалізувало товари на експорт на суму 10 000 дол., при цьому 10 вересня відвантажені товари, 12 вересня проведено митне оформлення, 25 вересня отримана виручка на поточний рахунок.

Якщо курс НБУ на 10.09 – 5,2 грн / дол., на 12.09 – 5,1 грн / дол., на 25.09 – 5,0 грн / дол., то дохід підприємства слід визнати у сумі:

- а) 52 000 грн;
- б) 51 000 грн;
- в) 50 000 грн;
- г) 52 100 грн.

3. Якою бухгалтерською проводкою в обліку експортера відображається реалізація товару в рахунок отриманої раніше передоплати:

- а) Дт 362 Кт 702;
- б) Дт 362 Кт 28;
- в) Дт 681 Кт 702;
- г) Дт 702 Кт 28.

4. Чи вірне твердження, що передплата, отримана українським резидентом у рахунок майбутньої експортної операції, у бухгалтерському обліку відображається як дохід:

- а) так;
- б) ні;
- в) в залежності від обраної базисної умови поставки Incoterms.

5. Вивезення продукції, товарів за межі митної території України:

- а) є об'єктом оподаткування ПДВ за ставкою 20% ;
- б) не є об'єктом оподаткування;
- в) є об'єктом оподаткування ПДВ за "0" ставкою;
- г) не оподатковується.

6. Собівартість експортної продукції відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт 90 Кт 28;

- б) Дт 90 Кт27;
- в) Дт362Кт28;
- г) Дт362Кт27.

7. В разі, якщо при експорті товарів українським підприємством 20 червня перерахована сума мита на рахунки митниці, а 2 липня оформлена митна декларація, то:

- а) на суму мита потрібно збільшити податкові витрати 2 кварталу;
- б) на суму мита потрібно збільшити податкові витрати 3 кварталу;
- в) на суму мита потрібно зменшити податкові витрати 2 кварталу;
- г) на суму мита потрібно зменшити податкові доходи 2 кварталу;

8. Списання облікової вартості товару при його реалізації на експорт відображається проводкою:

- а) дт362   кт 28;
- б) дт 902   кт 791;
- в) дт 902   кт 362;
- г) дт 902   кт 28.

9. Українське підприємство реалізувало товари на експорт на суму 10 000 дол., при цьому 10 вересня відвантажені товари, 12 вересня проведено митне оформлення, 25 вересня отримана виручка на поточний рахунок. Якщо курс НБУ на 10.09 – 8,2 грн / дол., на 12.09 – 8,1 грн / дол., на 25.09 – 8,0 грн / дол., то доход підприємства слід визнати у сумі:

- а) 82 000 грн;
- б) 81 000 грн;
- в) 80 000 грн;
- г) 82 100 грн.

10. При наданні послуг іноземному партнерові на митній території

України в українського резидента виникають податкові зобов'язання з ПДВ:

- а) у розмірі 20% ;
- б) у розмірі 0%;
- в) податкових зобов'язань не виникає взагалі;
- г) у розмірі 17%

11. Складіть бухгалтерську проводку, що відображає нарахування витрат, пов'язаних із транспортуванням товару на експорт, яке виконує стороння (українська) транспортна організація, платник ПДВ, якщо розрахунки за транспортування не проведені:

- а) Дт 93   Кт 685
    Дт 685   Кт 641;
- б) Дт 28   Кт 362
    Дт 644   Кт 362;
- в) Дт 93   Кт 685
    Дт 641   Кт 685.

12. Чи є вивіз товарів у митному режимі експорту за межі державного кордону України об'єктом обкладання ПДВ?

- а) так, за ставкою 20%;
- б) так, за ставкою 0%;
- в) ні.

13. На рахунок українського підприємства надійшло 1 000 дол. як аванс за курсом 8,0 грн./дол. Український експортер відвантажив товар на загальну контрактну суму 11 000 дол. На момент відвантаження товару курс склав 8,1 грн./дол. Іноземний партнер провів остаточний розрахунок з українським резидентом, перерахувавши на його рахунок суму при валютному курсі 8,3 грн./дол. Доход від реалізації товару (без курсових

різниць) на експорт в такому випадку складає:

- а) 11 000 дол;
- б) 83000 грн;
- в) 89100 грн;
- г) 89 000 грн.

14. Чи вірне твердження, що передплата, отримана українським резидентом у рахунок майбутньої експортної операції, у бухгалтерському обліку відображається як дохід:

- а) так;
- б) ні;
- в) в залежності від обраної базисної умови поставки Incoterms.

15. Нарахування митних зборів за митне оформлення при вивезенні готової продукції відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт93Кт642;
- б) Дт28Кт642;
- в) Дт26Кт642;
- г) Дт92Кт642.

16. При реалізації товарів українським резидентом іноземному покупцю податковий дохід у українського резидента виникають на дату:

- а) митного оформлення товарів при вивозі;
- б) отримання грошових коштів від іноземного партнера;
- в) передачі товаророзпорядчих документів іноземному покупцю;
- г) на дату першої з подій: чи отримання грошових коштів на рахунок українським експортером від іноземного партнера, чи при передачі товаророзпорядчих документів іноземному покупцю;
- д) не виникають взагалі.

17. Платником митних платежів при експорті товарів є:

- а) декларант;
- б) експортер;
- в) одержувач товару;
- г) уповноважений банк, в якому відкритий поточний валютний рахунок.

18. За ставкою 20% оподатковуються експорт послуг, місце постачання яких розташоване:

- а) на території України;
- б) за межами України;
- в) не має значення;
- г) ця операція звільнена від оподаткування ПДВ.

19. Дозволено законодавством такі види експортних операцій:

- а) експорт товарів шляхом бартерної угоди;
- б) експорт товарів на умовах безплатної допомоги;
- в) експорт товарів за грошові кошти;
- г) всі відповіді правильні.

20. Контрактна вартість це:

- а) вартість у валюті контракту, відповідно до базисних умов постачання;
- б) вартість, зазначена в супроводжувальних документах;
- в) вартість, зазначена в МД, згідно офіційного курсу гривні;
- г) собівартість товарів, робіт, послуг.

21. Сума авансу в іноземній валюті, одержана від інших осіб в рахунок платежів для постачання готової продукції, інших активів при включенні до складу доходу звітного періоду, перераховується у валюту звітності із застосуванням:

- а) курсу гривні НБУ на дату отримання активів;

- б) курсу гривні МВРУ;
- в) курсу гривні НБУ на дату отримання авансу.
- г) курсу гривні НБУ на дату підписання угоди.

22. У податковому обліку доходи, одержані (нараховані) в іноземній валюті у зв'язку з продажем товарів (робіт, послуг) протягом звітного періоду, перераховуються в гривни за офіційним валютним (обмінним) курсом НБУ, що діяв на дату:

- а) отримання авансу;
- б) нарахування доходу;
- в) першої з подій - отримання чи нарахування доходів;
- г) останньої з подій - отримання чи нарахування доходів.

23. У випадку отримання авансом іноземної валюти у зв'язку з експортом товарів (робіт, послуг), балансова вартість валюти визначається:

- а) за курсом гривні НБУ на дату отримання остаточної оплати від покупця;
- б) за курсом гривні НБУ на дату першої події - або відвантаження продукції або отримання передплати;
- в) за курсом гривні НБУ на дату відвантаження продукції покупцю;
- г) за курсом на дату авансу.

24. У підприємства на кінець звітного періоду на валютному рахунку обліковується валюта в розмірі 5000 дол. Валюта була отримана внаслідок експортної операції. На момент отримання цієї валюти як авансу курс НБУ склав 5,0 грн. за 1 дол. На момент експортування продукції курс НБУ склав 5,05 грн. за 1 дол. На кінець кварталу курс НБУ склав 5,03 грн. за 1 дол.

- а) у розмірі 100 грн. у складі витрат;
- б) у розмірі 100 грн. у складі доходів;
- в) у розмірі 150 грн. у складі доходів;

г) у розмірі 150 грн. у складі витрат.

25. При отриманні авансу дохід від експорту в бухгалтерському обліку перераховується у валюту звітності:

- а) із застосуванням валютного курсу на дату експортування продукції;
- б) із застосуванням валютного курсу на дату отримання авансу;
- в) із застосуванням валютного курсу на кінець кварталу;
- г) із застосуванням середнього курсу валют.

26. Операції по вивозу товарів за межі митної території України:

- а) є об'єктом обкладення податком на додану вартість за ставкою 0%;
- б) є об'єктом обкладення податком на додану вартість за ставкою 20%;
- в) не є об'єктом оподаткування;
- г) звільнені від оподаткування.

27. Підприємство експортувало товар вартістю 4000 дол. на умовах 50% передплати, курс НБУ на дату передплати - 5,0 грн за долар, на дату митного оформлення - 5,1 грн. за долар, курс НБУ на дату остаточної оплати - 5,2 грн. за долар. Курсова різниця буде відображатися:

- а) у складі доходів у розмірі 200 грн.;
- б) у складі доходів у розмірі 400 грн.;
- в) у складі витрат у розмірі 400 грн.;
- в) не буде відображатися.

28. Собівартість експортованої продукції відображається наступним чином:

- а) дебет 362 кредит 26;
- б) дебет 90 кредит 26;
- в) дебет 90 кредит 28;
- г) дебет 362 кредит 28.

29. Реалізація продукції зарубіжним покупцям відображається як:

- а) дебет 362 кредит 70;
- б) дебет 312 кредит 70;
- в) дебет 362 кредит 26;
- г) дебет 362 кредит 28.

30. Доходи, одержані (нараховані) платником податку в іноземній валюті у зв'язку з продажем товарів, перераховуються в гривні за курсом НБУ:

- а) на дату нарахування доходів;
- б) на дату отримання валютної виручки від нерезидента;
- в) на дату першої з подій - нарахування чи отримання доходів;
- г) на кінець кварталу.

31. Митні платежі не включають:

- а) податок на додану вартість;
- б) мито;
- в) акцизний податок;
- г) податок за першу реєстрацію транспортних засобів.

32. Нарухування мита при експорті товарів відображається в обліку експортера бухгалтерським записом:

- а) дт 28   кт 685;
- б) дт 28   кт 641;
- в) дт 93   кт 685;
- г) дт 93   кт 642.

Теоретичні питання для самостійного вивчення теми

1. Які операції відносяться до експортних?
2. Які податки й збори сплачуються при експорті?
3. Порядок визначення доходу при здійсненні експортних операцій.
4. Порядок визначення дати визнання доходу при здійсненні експортних операцій.
5. За яким валютним курсом перераховується у валюту звітності контрактна вартість товарів, відвантажених на експорт з наступною оплатою?
6. Порядок нарахування та сплати ПДВ при здійсненні експорту товарів.
7. Порядок нарахування та сплати ПДВ при експорті робіт, послуг.
8. Облік податку на прибуток підприємств при здійсненні експортних операцій.
9. Порядок нарахування та сплати акцизного податку при експорті товарів.

ТЕМА 6. ОБЛІК ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Анотація до теми

Відповідно до Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» імпорт (імпорт товару) — це купівля (у тому числі з оплатою у не грошовій формі) українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності у іноземних суб'єктів господарської діяльності товарів **із ввезенням їх або без ввезення** на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами.

Статтею 189 Митного кодексу України встановлено, що ввезення товарів на митну територію України в режимі імпорту передбачає обов'язкову сплату податків і зборів, таких як:

- податок на додану вартість (відповідно до р. 5 Податкового кодексу України «Про податок на додану вартість»);
- акцизний податок (для підакцизних товарів відповідно до р. 6 Податкового кодексу України «Про акцизний податок»);
  - мито (відповідно до Митного кодексу України);
  - митні збори за митне оформлення товарів (відповідно до Митного кодексу України).

Митні органи є контролюючими органами відносно цих податків та зборів, що стягуються при ввезенні (пересилці) товарів на митну територію України. Бухгалтерський облік. Облік податку на прибуток підприємств

Формування первісної (балансової) вартості товарів, а також включення до складу витрат вартості робіт (послуг), отриманих від нерезидента в бухгалтерському обліку залежить від того, яка подія при імпорті сталась першою – отримання товарів (робіт, послуг) або оплата їх вартості.

Якщо перша подія – отримання товарів (робіт, послуг), то їх первісну вартість визначають по курсу НБУ на дату отримання.

Якщо перша подія – оплата товарів (робіт, послуг), то сума авансу, що надається іншим особам в рахунок придбання немонетарних активів та робіт,

послуг, при включенні в вартість таких активів перераховується із застосування валютного курсу на дату уплати авансу. Тобто, в даному випадку необхідно зафіксувати курс НБУ на дату перерахування авансу і при отриманні товарів (робіт, послуг) використовувати такий курс для визначення їх первісної вартості.

Товар, роботи, послуги ввезені на митну територію України підлягають оподаткуванню податком на додану вартість по ставці **20%**, незалежно від того, є імпортер платником ПДВ чи ні.

Базою оподаткування для товарів, які ввозяться (пересилаються) платниками податків на митну територію України, є **договірна (контрактна) вартість** цих товарів, але не нижче за їх митну вартість, вказану у МД.

Митні збори до бази оподаткування ПДВ не включаються.

Таким чином, сума ПДВ імпортних товарів визначається за формулою:

$$\text{Спдв} = (\text{Вм} + \text{Са} + \text{М}) \cdot 20\%,$$

де Спдв — сума податку на додану вартість; Са — сума акцизного податку; Вм — митна вартість; М — сума ввізного мита.

Датою виникнення податкових зобов'язань з ПДВ при імпорті товарів (ст. 187.8 ПКУ) є дата оформлення ввізної МД із зазначенням у ній суми податку.

Одночасно зі сплатою ПДВ при імпорті товарів у суб'єкта господарювання виникає право на податковий кредит (ст. 198.2 ПКУ).

Практичні завдання

Завдання 1. Облік імпорту товарів (відстрочка платежу)

Згідно з договором (контрактом) від іноземного постачальника отримано товари вартістю 5000 доларів США. При оформленні митної декларації курс НБУ 35,4 грн за 1 дол. США. Нараховано і оплачено: мито — 10 %, митний збір — 0,3 %, податок на додану вартість на імпорт — 20 %. Заборгованість перед постачальником погашено у наступному звітному періоді (курс НБУ на кінець поточного звітного періоду 35,3 грн за 1 дол. США, при погашенні заборгованості — 35,35 грн за 1 дол. США).

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Завдання 2. Облік імпорту на безоплатній основі

Від іноземного партнера українському підприємству надійшло безоплатно обладнання на суму 3000 доларів США, курс НБУ на дату оформлення митної декларації 35,3 грн за 1 дол. США. Нараховано і оплачено: мито — 5%, митний збір — 0,3 %, податок на додану вартість — 20 %.

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Примітка. При отриманні товарів безоплатно первинною вартістю товарів визнається їх справедлива вартість. Справедливою вартістю є сума, за якою може бути здійснений обмін активу між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 07.07.1999 р. № 163, визначає справедливою вартістю ціну реалізації аналогічної продукції, а для матеріалів — сучасну собівартість придбання.

Завдання 3. Облік імпорту послуг

Згідно з контрактом іноземному постачальнику перераховано аванс за надання рекламних послуг на суму 4000 доларів США, курс НБУ на дату перерахування коштів 35,40 грн за 1 долар США. При підписанні акту про виконання послуги курс НБУ 35,30 грн за 1 долар США.

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Примітка. Бухгалтерський облік ведеться аналогічно. Єдина відмінність полягає в тому, що, на відміну від дати виникнення податкових зобов'язань з імпортування товарів, яка виникає при оформленні митної декларації, при імпорті робіт та послуг датою виникнення податкових зобов'язань є перша з подій. Тобто при здійсненні авансового перерахування коштів одразу ж нараховується податкове зобов'язання.

Сума авансу в іноземній валюті відображається згідно з валютним курсом на дату сплати авансу.

Завдання 4. Аванс

За умовами договору купівлі-продажу 20-го травня ц.р. нерезиденту був сплачений аванс в сумі 2000 дол. США.

ТОВ «Світ» уклало договір з декларантом на проведення декларування товарів, що імпортуються. Товари ввезені 10-го червня ц.р., при чому сплачено: мито - 2 %, митний збір - 0,2 % від вартості товару, винагорода декларанта (з ПДВ) – 3600,0 грн. Мито та митний збір сплачуються через декларанта.

Курси НБУ на дати здійснення операцій

Дата	Курс, грн/дол. США
20.05	35,10
10.06	35,60

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Завдання 5.

ТОВ «Світ» 10-го квітня ц.р. здійснило ввезення імпортованих товарів з Польщі - 100 упаковок цигарок «Marlboro» вартістю 1000 дол. США. На митниці було сплачене мито - 2 % митної вартості, митний збір - 0,2 %, акцизний податок - 3 євро за упаковку, та ПДВ.

Курси валют 10-го квітня ц.р.

Вид валюти	Курс НБУ
Дол. США	35,45
Євро	34,70

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Примітка. Якщо ввозиться підакцизна сировина для використання при виробництві підакцизної продукції, то нарахування і сплата акцизного податку не проводиться. При наступній реалізації такої продукції нараховується акцизний податку в процентах до обороту з реалізації

Завдання 6. Сплата векселем

ТОВ «Світ» 2-го квітня ц.р під час імпорту товарно-матеріальних цінностей видало органам митного контролю податковий вексель. Сума, вказана в ньому, включається до податкових зобов'язань платника податку в липні ц.р. (тридцятим днем від дня надання податкового векселя буде 30-го квітня ц.р.). До

складу податкового кредиту сума, вказана в такому податковому векселі, буде включатися в травні ц.р.

Отже, у разі надання податкового векселя в період з 3-го по 30-е квітня ц.р. сума, зазначена в ньому, включається в суму податкових зобов'язань травня ц.р. тощо. При цьому нарахування податкового кредиту також відкладається на місяць - червень тощо.

Необхідно:

- Навести типову кореспонденцію обліку операцій.

Завдання 7. Сплата векселем

ТОВ «Світ» 1-го квітня ц.р. імпортувало товари, вартість яких в еквіваленті національної валюти становила 60500,0 грн, в тому числі мито – 2000,0 грн, митні збори – 500,0 грн. В цей же день органам митного контролю підприємство надало податковий вексель на суму 12000,0 грн.

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Примітка. Платник податку може за самостійним рішенням достроково погасити вексель шляхом перерахування коштів до бюджету, при цьому зазначена сума коштів включається до складу податкового кредиту платника в тому податковому періоді, в якому відбувалося таке погашення, і не включається до складу його податкових зобов'язань.

Отже, якщо податковий вексель оплачено підприємством до строку його погашення, то в місяці оплати його сума відображається в обліку таким чином.

Погашення податкового векселя при оформленні взаємозаліку

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1.	Відображено видачу податкового векселя на суму ПДВ на дату оформлення МД і податкового векселя	643	621
2.	Відображено взаємозарахування на вексельну суму	641	641
3.	Включено суму податкового векселя до податкових зобов'язань поточного періоду	621	641
4.	Включено суму податкового векселя до податкового кредиту поточного періоду	641	643

Примітка. Таким чином, під час імпорту товарно-матеріальних цінностей видача податкового векселя може відображатися як відстрочені податкові зобов'язання по кредиту рахунка 621 "Короткострокові векселі, видані в національній валюті" і як можливе право на нарахування податкового кредиту по дебету рахунка 641 "Розрахунки за податками", субрахунок «ПДВ».

Завдання 8.

ТОВ «Світ» 20-го квітня ц.р. імпортувало товари, митна вартість яких в еквіваленті національної валюти становила 60000,0 грн, в тому числі мито - 2000 грн.

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Завдання 13. Аванс

ТОВ «Світ» 10-го квітня ц.р. перерахувало нерезиденту попередню оплату в розмірі 1200 дол. США. Товар було одержано 20-го травня ц.р. в сумі 1000 дол.

США із зобов'язанням повернути решту суми валютою протягом місяця. При ввезенні товару на митну територію України було сплачено митний збір – 0,02% та мито – 2,0%. Кошти були повернуті 1-го червня ц.р.

Курси НБУ на дати здійснення операцій

Дата	Курс, грн/дол. США
10.04	35,50
30.04	35,60
20.05	35,60
31.05	35,55
01.06	35,55

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Завдання 9. Аванс

ПАТ «Континент» уклало угоду з російським підприємством на поставку обладнання на суму 4000000 дол.

2.10 – відповідно до контракту українське підприємство перерахувало аванс нерезиденту.

5.11 – надійшов імпортований товар на митну територію України.

Митні витрати:

- мито — 10% від митної вартості обладнання;
- митний збір — 0,5% від митної вартості обладнання.

Транспортні витрати у сумі 3600,0 грн (з ПДВ) за доставку обладнання від кордону України здійснено ПАТ «Автотранс».

Курси НБУ на дати здійснення операцій

Дата	Курс НБУ, грн/\$
02.10	35,178
31.10	35,181
05.11	35,184

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити всі необхідні розрахунки;
- визначити фінансовий результат від здійснення імпорту товару.

Примітка. Відповідно до П(С)БО 21, балансова вартість перерахованої іноземної валюти нерезиденту, як попередня оплата за курсом НБУ на день перерахування, є балансовою вартістю обладнання, яке отримало ПАТ «Континент».

Завдання 10. Імпорт послуг

ПАТ «Континент» уклало угоду з нерезидентом на здійснення маркетингових послуг.

Контрактна вартість послуг — 3000\$.

20.04 перераховано аванс нерезиденту. Курс НБУ - 35,24 грн/\$.

30.04 підписано акт виконаних послуг. Курс НБУ — 35,26 грн/\$.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити всі необхідні розрахунки;
- визначити фінансовий результат від здійснення імпорту послуг.

Тести для самоперевірки

1. За умовами імпортного контракту українське підприємство провело транспортування товару по території України за свій рахунок, сплатив по рахункам сторонньої транспортної організації 1200 грн, в т.ч. ПДВ. В цьому випадку слід збільшити балансову вартість імпортованих товарів:

а) на 1200 грн.;

б) на 1000 грн.;

в) на 200 грн.;

г) нарахування транспортних витрат не призводить до збільшення балансової вартості імпортованих товарів.

2. Українське підприємство 25 березня перерахувало аванс іноземному постачальнику, а 10 квітня імпортовані товари прибули на склад підприємства та були оприбутковані, в такому разі:

а) податкові витрати слід збільшити на 25 березня;

б) податкові доходи слід збільшити на 25 березня;

в) податкові витрати слід збільшити на 10 квітня;

г) податкові доходи слід збільшити на 10 квітня;

3. Українська зовнішньоторговельна фірма 05.10 перерахувала іноземному постачальнику аванс, 02.11 провела митне оформлення імпорту, а 05.11 оприбуткувала імпортовані товари. В такому випадку податкові витрати підприємства слід збільшити на дату:

а) 5 жовтня;

б) 2 листопада;

в) 5 листопада;

г) ця операція не призводить до збільшення податкових витрат.

4. Собівартість експортної продукції відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт 90 Кт 28;
- б) Дт 90 Кт27;
- в) Дт362Кт28;
- г) Дт362Кт27.

5. Оприбуткування імпортного товару відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт28Кт362;
- б) Дт27Кт631;
- в) Дт28Кт632;
- г) Дт26Кт632.

6. Перерахування іноземної валюти з поточного рахунка за імпортовану продукцію від нерезидента відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт362Кт311;
- б) Дт632Кт312;
- в) Дт632 Кт314;
- г) Дт632Кт334.

7. Сплата митниці митних платежів за імпортований товар (безготівкова форма розрахунків) відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт642Кт302;
- б) Дт642Кт312;
- в) Дт642Кт314;
- г) Дт 642 Кт 311.

8. Українське підприємство імпортувало товари на суму 10 000 дол. на умовах повної передоплати, при цьому 1 жовтня перераховано аванс, 12 жовтня проведено митне оформлення, 15 жовтня товари оприбутковані на склад. Якщо курс НБУ на 1.10 – 8,2 грн / дол., на 12.10 – 8,1 грн / дол., на 15.10 – 8,0 грн / дол., то балансова вартість імпортованих товарів складає:

- а) 82 000 грн;
- б) 81 000 грн;
- в) 80 000 грн;
- г) 82 100 грн.

9. 20 вересня підприємство оприбуткувало імпортовані товари, а 25 вересня перерахувало 10000 дол. США в оплату за імпортомним контрактом (валюта значилася на балансі з попереднього періоду). Якщо курс НБУ 30.06 – 8,15 грн/дол.; 20.09 – 8,12 грн/дол.; 25.09 – 8,18 грн/дол., податкові витрати становлять:

- а) 81200 грн;
- б) 81500 грн;
- в) 81800 грн;
- г) ці події не призводять до виникнення витрат.

10. Митна вартість імпортованих товарів (у перерахунку за відповідним курсом) становить 92 000 грн., контрактна вартість (у перерахунку за відповідним курсом) – 90 000 грн., мито – 8 000 грн, митний збір – 184 грн., витрати на транспортування по території України – 1 000 грн. (без ПДВ). В такому випадку імпортне ПДВ слід визнати у сумі:

- а) 18 400 грн;
- б) 20236,8 грн.;
- в) 18 000 грн.;
- г) інша сума (вказіть).

11. Чи вірне твердження, що вартість імпортованих активів, розрахунок за які буде здійснено в іноземній валюті, при зміні валютних курсів слід перераховувати з відображенням в обліку позитивних чи негативних курсових різниць?

- а) так;
- б) ні.

12. Акцизний податок при імпорті товарів обчислюється:

- а) у відсотках до митної вартості товару за встановленими ставками;
- б) у твердих сумах з одиниці товару;
- в) у відсотках до облікової вартості товару за встановленими ставками;
- г) правильні відповіді а) і б).

13. Базою нарахування ПДВ на імпортований товар є:

- а) контрактна вартість імпортованої операції;
- б) контрактна вартість товару з урахуванням фактично сплаченого мита;
- в) контрактна вартість товару з урахуванням фактично сплаченого мита та акцизного податку;
- г) контрактна вартість товару з урахуванням фактично сплаченого акцизного податку.

14. Сума авансу в іноземній валюті, надана іншим особам в рахунок платежів для придбання активів при включенні у вартість цих активів перераховується у валюту звітності із застосуванням:

- а) курсу гривні НБУ на дату отримання активів;
- б) курсу гривні на МБВР;
- в) валютного курсу гривні НБУ на дату сплати авансу;
- г) курсу гривні НБУ на дату підписання угоди.

15. Підприємство придбало імпортований товар вартістю 2000 дол. на умовах 50% передплати. Курс НБУ на момент передплати 5,1 грн. за долар, курс НБУ на дату митного оформлення - 5,2 грн., на дату остаточної оплати - 5,4 грн. Вартість імпортованого товару в бухгалтерському обліку складатиме:

- а) 10200;
- б) 10300;
- в) 10400;
- г) 10500.

16. Податок на додану вартість визначається, виходячи з митної вартості товару, визначеної :

- а) за курсом гривні НБУ на дату передплати;
- б) за курсом гривні НБУ на дату ввезення товарів;
- в) за курсом гривні НБУ, що діяв на кінець операційного дня, що передують дню, в якому товар (товарна партія) вперше підпадає під режим митного контролю;
- г) за курсом гривні НБУ на дату оформлення МД.

17. Чи є правильним наступне твердження: Митна декларація - заява, що містить відомості про товари та інші предмети й транспортні засоби і мету їх переміщення через митну межу України або про зміну митного режиму щодо даних товарів, а також інформацію, необхідну для здійснення митного контролю, митного оформлення, митної статистики, нарахування митних платежів.

- а) так;
- б) ні.

18. Перерахований аванс нерезиденту відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт632 Кт312;
- б) Дт632 Кт314;
- в) Дт371 Кт312;
- г) Дт362 Кт312.

19. Нарахування декларантові за митне оформлення імпортованого товару відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт27 Кт685;
- б) Дт28 Кт685;
- в) Дт20 Кт685;
- г) Дт15 Кт685.

20. Нарахування митних платежів за ввезене обладнання від нерезидента відображається бухгалтерською проводкою :

- а) Дт28 Кт642;
- б) Дт26 Кт642;
- в) Дт15 Кт642;
- г) Дт92 Кт642.

21. При збільшенні курсу гривні НБУ операційна курсова різниця від перерахунку кредиторської заборгованості імпортера відображається на:

- а) рахунку 945;
- б) рахунку 714;
- в) рахунку 744;
- г) рахунку 791.

Теоретичні питання для самостійного вивчення теми

1. Дайте визначення імпортом операціям.
2. Які податки і збори сплачуються на митниці при імпортуванні товарів?
3. За яким валютним курсом перераховується у валюту звітності контрактна вартість імпортованих товарів, одержаних за попередньою оплатою?
4. У чому особливості оподаткування і відображення в обліку імпортованих операцій за умовою видачі на митниці податкового векселя?
5. Порядок формування доходів та витрат при здійсненні імпортованих операцій.
6. Порядок нарахування та сплати ПДВ при здійсненні імпортованих операцій.
7. Особливості бухгалтерського обліку імпорту товарів, робіт, послуг.
8. Формування облікової вартості товарів при їхньому оприбуткуванні на склад підприємства-імпортера.
9. Порядок нарахування та сплати акцизного податку при здійсненні імпортованих операцій.

ТЕМА 7. ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ З ДАВАЛЬНИЦЬКОЮ СИРОВИНОЮ

Анотація до теми

Давальницька сировина (згідно ПКУ) — сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, що є власністю одного суб'єкта господарювання (замовника) і передаються іншому суб'єкту господарювання (виробнику) для виробництва готової продукції, з подальшим поверненням такої продукції або її частини їх власникові або за його дорученням іншій особі.

Готова продукція – продукція (товар), вироблена з використанням давальницької сировини (крім тієї частини, що використовується для проведення розрахунків за її переробку) і визначена як кінцева у контракті між замовником і виконавцем.

Замовник – суб'єкт господарської діяльності, який надає давальницьку сировину для вироблення готової продукції.

Виконавець – суб'єкт господарської діяльності, який здійснює операції з давальницькою сировиною.

Переробка на митній території України — митний режим, відповідно до якого ввезені на митну територію України товари, походженням з інших країн, піддаються у встановленому законодавством порядку переробці за умов вивезення за межі митної території України продуктів переробки відповідно до митного режиму експорту (Стаття 229 Митного кодексу України).

У виконавця давальницька сировина відображається поза балансом на **рахунку 022 «Матеріали, прийняті для переробки»** за контрактною вартістю перерахованою у національну валюту по курсу НБУ на день оформлення МД.

Готова продукція, виготовлена з давальницької сировини, також відображається на позабалансовому **рахунку 023 «Матеріальні цінності на відповідальному збереженні»** підприємства-переробника.

Витрати, пов'язані з переробкою, враховуються на рахунках класів 8 і 9, згідно П(С) БО 16 «Витрати», які потім списуються в дебет рахунку **79 «Фінансові результати»**.

Питання, пов'язані з нарахуванням і сплатою ПДВ, регламентуються розділом 5 Податкового кодексу України «Про податок на додану вартість».

Податковий облік операцій з давальницької сировини залежить від форм розрахунків з нерезидентом.

Практичні завдання

Завдання 1. Нерезидент розраховується за надані послуги переробки давальницької сировини грошовими коштами.

Замовником-нерезидентом на адресу виконавця-резидента відвантажена давальницька сировина, контрактна вартість якої складає 6000 доларів США.

На дату митного оформлення давальницької сировини курс НБУ — 35,4 грн/\$.

Контрактна вартість послуг з переробки давальницької сировини — 900 доларів США.

На дату підписання акта виконаних послуг з переробки давальницької сировини курс НБУ склав 35,33 грн/\$.

На дату надходження валюти за оплату послуг з переробки давальницької сировини курс НБУ склав 35,27 грн/\$.

Фактична виробнича собівартість послуг з переробки давальницької сировини — 4650 грн.

За митне оформлення при ввезенні давальницької сировини і при вивезенні готової продукції сплачені митні збори — 100 грн.

Ввізне мито стягується за ставкою 15%.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити необхідні розрахунки.

Завдання 2. Нерезидент розраховується сировиною за надані послуги переробки давальницької сировини.

Під час ввезення давальницької сировини для переробки на митну територію України ввозиться і сировина в рахунок оплати послуг переробки.

22.03 від іноземної фірми (замовника) на адресу підприємства ПАТ «Зорі» (виконавця) надійшла:

- давальницька сировина для переробки і виготовлення готової продукції;
- сировина, в рахунок сплати послуг переробки давальницької сировини.

Контрактна вартість послуг з переробки давальницької сировини — 2600 доларів США

Фактична виробнича собівартість послуг з переробки давальницької сировини — 11800 грн.

Контрактна вартість давальницької сировини замовника, згідно укладеної угоди, 20000 доларів США.

На дату митного оформлення давальницької сировини курс НБУ — 35,42 грн/\$.

Під час митного оформлення ввезення давальницької сировини для переробки, підприємство сплатило митні збори у сумі 250 грн і видало простий вексель на суму ПДВ та мита (ввізне мито — 18%).

Під час митного оформлення ввезення сировини в рахунок оплати послуг за переробку давальницької сировини підприємство сплатило митні збори у сумі 200 грн і ввізне мито у сумі 1100 грн.

28.03. було підписано акт виконаних послуг з переробки давальницької сировини і відвантажена готова продукція.

Курс НБУ - 35,39 грн/\$.

Під час митного оформлення вивезення готової продукції ПАТ «Зорі» погасило простий вексель на суму ПДВ та ввізного мита і сплатило митний збір у сумі — 220 грн.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити необхідні розрахунки.

Примітка. В бухгалтерському обліку проведені розрахунки замовником, за надані послуги з переробки давальницької сировини, сировиною належать до бартерної операції і в бухгалтерському обліку відображаються як немонетарна стаття. Сума оприбуткованої сировини за курсом НБУ на день оформлення ВМД, дорівнює сумі наданих послуг замовнику (за тим самим курсом).

Заборгованість по немонетарних статтях не перераховується, у зв'язку зі зміною курсу НБУ. В бухгалтерському обліку заборгованість за немонетарними статтями відображається за курсом на дату її виникнення, а не за курсом, що діяв на момент її проведення. Тому в даному випадку використовується курс НБУ, що діяв на дату одержання сировини як оплати за послуги з переробки давальницької сировини, тобто на дату оформлення ВМД.

Завдання 3. Резидент розраховується за надані послуги переробки давальницької сировини грошовими коштами.

Між ПАТ «Зорі» і підприємством-нерезидентом укладена угода на переробку давальницької сировини, відповідно до якої резидент є замовником, а нерезидент — виконавцем.

04.06 ПАТ «Зорі» відвантажує на адресу іноземного підприємства давальницьку сировину, облікова вартість якої 68000 грн.

На дату митного оформлення МД при вивезенні давальницької сировини курс НБУ склав 35,11 грн/\$.

За митне оформлення при вивезенні давальницької сировини сплачено митний збір у сумі 510 грн.

Вартість послуг з переробки давальницької сировини, відповідно до укладеної угоди, складає 3780 доларів США.

21.06. було підписано акт виконаних робіт і оформлена ввізна МД на готову продукцію.

Курс НБУ - 35,15 грн/\$.

Під час оформлення МД на ввезення готової продукції від виконавця з переробки давальницької сировини сплачено митний збір у сумі — 450 грн.

24.06. ПАТ «Зорі» перерахувало іноземну валюту нерезиденту в рахунок оплати послуг за переробку давальницької сировини. Курс НБУ-35,10 грн/\$.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити необхідні розрахунки

Завдання 4. Резидент розраховується сировиною за надані послуги переробки давальницької сировини.

Український замовник за контрактом з іноземним виконавцем вивіз для переробки давальницьку сировину (не підакцизну) на суму 20 000USD. Вартість послуг переробки давальницької сировини складає 2500USD. Розрахунки за ці послуги проведені сировиною. Курс НБУ на дату вивезення (митного оформлення) складав 35,50 грн. за 1 дол. США. На дату ввезення готової продукції курс долара не змінився. Облікова вартість давальницької сировини 100 000 грн. Облікова вартість сировини, що передана замовнику в погашення заборгованості за послуги, — 12 500 грн, митний збір — 0,3 %.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити необхідні розрахунки

Завдання 5. Резидент розраховується сировиною за надані послуги переробки давальницької сировини.

Між ПАТ «Зорі» та іноземним підприємством-нерезидентом укладена угода на переробку давальницької сировини, відповідно до якої резидент — замовник, а нерезидент — виконавець.

Вартість послуг з переробки давальницької сировини, відповідно до укладеної угоди, складає 5680 доларів США.

12.08. ПАТ «Зорі» відвантажує на адресу іноземного підприємства:

- давальницьку сировину, для виготовлення готової продукції, облікова вартість якої 85000 грн;
- сировину, в рахунок оплати послуг з переробки давальницької сировини, на суму 5680\$. Фактична вартість сировини — 22890 грн.

На дату митного оформлення МД на вивезення давальницької сировини і сировини в рахунок оплати послуг, курс НБУ склав 35,11 грн/\$.

За митне оформлення при вивезенні давальницької сировини і сировини в рахунок оплати послуг, сплачені митні збори в сумі 220 грн.

27.08. було підписано акт виконаних робіт і оформлена МД на готову продукцію, виготовлену з давальницької сировини.

Курс НБУ-35,16 грн/\$.

Під час ввезення готової продукції сплачено митний збір у сумі 150 грн.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити необхідні розрахунки.

Завдання 6. Резидент розраховується готовою продукцією за надані послуги переробки давальницької сировини.

Український замовник за контрактом з іноземним виконавцем вивіз для переробки давальницьку сировину (не підакцизну) на суму 10000 дол. США. Курс Національного банку України на дату вивезення (митного оформлення)

складав 35,50 грн за 1 дол. Оплата резидентом послуг з переробки давальницької сировини — у сумі 2000 дол. США готової продукції. Собівартість готової продукції 8000 грн, курс НБУ при експорті не змінився. Митний збір — 0,3 % контрактної вартості. Облікова вартість давальницької сировини — 40 000 грн.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити необхідні розрахунки

Тести для самоперевірки

1. До операцій з давальницькою сировиною належать такі операції:

- а) ввезення давальницької сировини з метою її подальшої реалізації;
- б) ввезення давальницької сировини іноземного замовника на митну територію України з метою виготовлення готової продукції;
- в) вивезення давальницької сировини з метою її реалізації;
- г) вивезення давальницької сировини з метою її утилізації.

2. Давальницька сировина - це:

- а) сировина, призначена для реалізації;
- б) готова продукція від виконавця;
- в) сировина, ввезена на митну територію України іноземним замовником або вивезена за кордон українським замовником для переробки в готову продукцію з наступним поверненням;
- г) інша відповідь.

3. До давальницької сировини належать:

- а) готова продукція;
- б) насіння;
- в) сировина, матеріали, напівфабрикати;
- г) інша відповідь.

4. Виготовлена з експортної давальницької сировини готова продукція, залежно від умов зовнішньоекономічного контракту, може бути:

- а) увезена на митну територію України в повному обсязі;
- б) увезена на митну територію України, за винятком частини, призначеної для здійснення розрахунків з нерезидентом за переробку;
- в) реалізована за межами митної території;
- г) усі відповіді правильні.

5. Списання вартості переробленої давальницької сировини на вартість готової продукції відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт206Кт201;
- б) Дт26Кт206;
- в) Дт28Кт201;
- г) Дт28Кт206.

6. Перерахування з валютного рахунка оплати послуг з переробки давальницької сировини відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт362Кт312;
- б) Дт632Кт302;
- в) Дт632Кт312;
- г) Дт632 Кт314.

7. Виготовлена з експортної давальницької сировини готова продукція, залежно від умов зовнішньоекономічного контракту, може бути:

- а) увезена на митну територію України в повному обсязі;
- б) увезена на митну територію України, за винятком частини, призначеної для здійснення розрахунків з нерезидентом за переробку;
- в) реалізована за межами митної території;
- г) усі відповіді правильні.

8. Передавання давальницької сировини іноземному виконавцеві на переробку відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт23Кт201;
- б) Дт26Кт201;
- в) Дт27Кт201;
- г) Дт206Кт201.

9. Право власності на імпортовану давальницьку сировину для виготовлення готової продукції належить:

- а) іноземному виконавцеві;
- б) виробникові готової продукції;
- в) іноземному замовникові;
- г) інша відповідь.

10. Давальницька сировина обліковується у виконавця-резидента на рахунку:

- а) 201;
- б) 26;
- в) 27;
- г) 022.

11. Що потрібно отримати для ввозу давальницької сировини на митну територію України з метою переробки за умов розрахунку з вітчизняним переробником сировиною замовника:

- а) письмовий дозвіл митного органу;
- б) індивідуальну ліцензію НБУ;
- в) посвідчення про реєстрацію договору у податкової інспекції.

12. У загальних випадках операція з переробки сировини вважається операцією з давальницькою сировиною, якщо сировина замовника складає:

- а) не менш 20% загальної вартості готової продукції;
- б) не менш 50% загальної вартості готової продукції;
- в) не менш 80% загальної вартості готової продукції;
- г) не менш 100% загальної вартості готової продукції.

13. Що потрібно отримати для ввозу давальницької сировини на митну територію України з метою переробку за умов розрахунку з вітчизняним переробником сировиною замовника:

- а) письмовий дозвіл митного органу;
- б) індивідуальну ліцензію НБУ;
- в) посвідчення про реєстрацію договору у податкової інспекції.

14. Переробка давальницької сировини у бухгалтерському обліку переробника-резидента України відображується записом:

- а) за дебетом 23 рахунку;
- б) за дебетом 26 рахунку;
- в) за дебетом 28 рахунку.

15. Виготовлена готова продукція з експортної давальницької сировини, залежно від умов зовнішньоекономічного контракту, може бути:

- а) ввезена на митну територію України в повному обсязі;
- б) ввезена на митну територію України, крім тої частини, яка була призначена для здійснення розрахунків за переробку з нерезидентом;
- в) реалізована за межами митної території України;
- г) всі відповіді правильні.

16. До давальницької сировини належать:

- а) сировина, матеріали, напівфабрикати;
- б) земля, дорогоцінні метали;
- в) комплектуючі вироби, енергоносії;
- г) правильні відповіді а) і в).

17. Право власності на імпортовану давальницьку сировину для виготовлення готової продукції належить:

- а)виробнику готової продукції;
- б)іноземному замовнику;
- в)тому й другому в момент переробки;
- г)митним органам.

18. Ввезена для переробки давальницька сировина у бухгалтерському обліку виконавця відображається на рахунку:

- а) 022;
- в) 201;
- б) 05;
- г)023.

19. Вивезена давальницька сировина для її переробки у бухгалтерському обліку замовника відображається на рахунку:

- а)022;
- в)201;
- б)05;
- г)206.

Теоретичні питання для самостійного вивчення теми

1. Що являють собою операції з давальницькою сировиною?
2. Які особливості митного оформлення операцій з давальницькою сировиною?
3. Порядок ведення бухгалтерського обліку операцій з переробки давальницької сировини на митній території України.
4. Податковий облік переробки давальницької сировини на митній території України, якщо нерезидент розраховується за надані послуги переробки грошовими коштами.
5. Податковий облік переробки давальницької сировини на митній території України, якщо нерезидент розраховується сировиною за надані послуги переробки.
6. Податковий облік переробки давальницької сировини на митній території України, якщо нерезидент розраховується готовою продукцією за надані послуги переробки давальницької сировини.
7. Податковий облік переробки давальницької сировини українського замовника за межами митної території України.

ТЕМА 8. ОБЛІК КОМІСІЙНИХ ТА КОНСИГНАЦІЙНИХ ОПЕРАЦІЙ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація до теми

Всі господарські операції, які здійснюють суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності мають відображатися в бухгалтерському обліку в єдиній грошовій одиниці — в національній валюті України, тобто відображення в бухгалтерському обліку валютних операцій у валюті їх здійснення і паралельно у валюті звітності за курсом НБУ на дату здійснення операції.

Державний комітет статистики України наказом затверджує нові форми державного статистичного спостереження, в тому числі і для підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність.

Згідно ст. 9 Декрету № 15-93, валютні цінності та інше майно резидентів, яке розташовано за межами території України, підлягає обов'язковому декларуванню в Національному банку України.

Порядок і терміни декларування встановлюються Нацбанком.

Форма «Декларації про валютні цінності, доходи та майно, що належать резиденту України і знаходяться за її межами» (далі - декларація) затверджена Наказом Мінфіну України від 25.12.1995 №207.

Практичні завдання

Завдання 1.

Підприємство, відповідно до експортного контракту, відправило продукцію нерезиденту України на суму 50 тис. дол. США. Водночас оплата за експортований товар надходила частково, зокрема:

- варіант 1: 30 тис. дол. США надійшло з дотриманням вимог 90-денного терміну розрахунків (в одному звітному періоді), решта 20 тис. дол. США — з порушенням термінів розрахунків (в іншому звітному періоді);

- варіант 2: 30 тис. дол. США надійшло з дотриманням вимог 90-денного терміну розрахунків, решта 20 тис. дол. США — з порушенням термінів розрахунків. Усі суми надійшли в одному звітному періоді;

- варіант 3: 30 тис. дол. США надійшло з дотриманням вимог 90-денного терміну розрахунків (в одному звітному періоді), решта 20 тис. дол. США надійшло з дотриманням вимог 90-денного терміну розрахунків, але в іншому звітному періоді.

Необхідно заповнити Декларацію про валютні цінності.

Завдання 2.

У суб'єкта підприємницької діяльності протягом II кварталу 20__ р. мали місце такі події у сфері ЗЕД:

1. За бартерним контрактом з нерезидентом А (Білорусь) у попередньому звітному періоді було відвантажено товарів на суму 10 тис. дол. США. Проте у звітному кварталі минув 90-денний термін з дня відвантаження товарів на експорт за бартером, а імпорتنі товари у відповідь від нерезидента А так і не надійшли (ряд. 3.1 і ряд. 3.3 розділу V).

2. Виконано договори купівлі-продажу товарів:

- за імпортним контрактом від 10.06.20__ р. №2 з нерезидентом В з Німеччини здійснено попередню оплату в рахунок придбання товару на суму 10000 євро. Товар на кінець звітного періоду не надійшов, але граничні терміни надходження товару ще не порушено (ряд. 2.1 розділу V);

— за експортним контрактом від 17.06.20__ р. №3 відвантажено нерезиденту С з Росії товарів на суму 1 млн рос. рублів, які на кінець звітного періоду не заплачено, але при цьому граничні терміни повернення валютної виручки не порушено.

3. Придбано активів та майна за кордоном, одержано доходів (дивідендів) за кордоном:

— у звітному кварталі засновано дочірнє підприємство «А» у Молдові та сформовано статутний фонд в обсязі 250 тис. молдовських леїв, кошти були перераховані до Молдови;

— раніше було придбано 25 відсотків акцій молдовського підприємства «Е» на суму 100 тис. молдовських леїв, яке у звітному кварталі нарахувало і виплатило дивідендів на користь резидента 1 тис. молдовських леїв без утримання податків. Зазначені кошти перераховано на валютний рахунок резидента у банку України 07.04.20__ р.

4. Іншого майна, валютних цінностей за кордоном у резидента немає, інших зовнішньоекономічних операцій у II кварталі 20__ р. він не проводив.

Завдання 3.

ТОВ «Солокія Сервіс» вивезло товар в Республіку Білорусь на суму 100 тис. дол. США 22.03.20__ р. Розрахунок у сумі 40 тис. дол. США надійшов на валютний рахунок підприємства 03.09.20__ року, ще частина в сумі 25 тис. дол. США надійшла 28.09.20__ р. вже з порушенням 180 к. д. від дати експорту. Станом на 01.10.20__ р. решта суми заборгованості, тобто 35 тис. дол. США, не надійшла на поточний рахунок ТОВ. Інших валютних цінностей, доходів та майна за кордоном СГД не має.

Тести для самоперевірки

1. Яким бухгалтерським записом оформляється передача товарів на консигнацію?

- а) ДТ 283 КТ 281
- б) ДТ 281 КТ 283
- в) ДТ 362 КТ 702

2. Вкажіть вірну кореспонденцію: нарахована кредиторську заборгованість за обладнання, що поставляється на умовах компенсаційної угоди

- а) ДТ 152 КТ 632
- б) ДТ 281 КТ 632
- в) ДТ 152 КТ 362

3. На якому рахунку відображуються у консигнатора товари, що надійшли від постачальника

- а) 023 “Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні”
- б) 206 “Матеріали передані в переробку”
- в) 022 “Матеріали прийняті для переробки”

4. На якому рахунку відображуються витрати з наданням послуг з реалізації товарів у консигнатора ?

- а) 23 “Виробництво”
- б) 903 “Собівартість виконаних робіт, послуг”
- в) 023 “Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні”

5. Хто має право в Україні на проведення зовнішньоекономічних бартерних операцій ?

- а) Всі суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності
- б) Всі юридичні особи
- в) Всі юридичні і фізичні особи

6. Яким нормативним документом регламентується режим здійснення товарообмінних (бартерних) операцій?

- а) П(С)БО 21 “Вплив змін валютних курсів”
- б) Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств”
- в) Закон України “Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій в галузі зовнішньоекономічної діяльності”

7. В якій країні сплачуються податки, мито та збори при проведенні бартерних операцій?

- а) В країні де укладено контракт
- б) В країні , яка виступала ініціатором проведення бартерних операцій
- в) Кожна сторона сплачує в своїй країні самостійно без будь – яких взаємних розрахунків

8. На яку дату визнається дохід при здійсненні товарообмінної (бартерної) операції?

- а) На дату підписання бартерного контракту
- б) На дату митного оформлення товарів
- в) На дату митного оформлення товарів, підписання акта, іншого документа, який підтверджує фактичне надання послуг, виконання робіт

9. На яких рахунках відображається курсова різниця , що виникає при проведенні бартерних операцій ?

- а) 945 і 714
- б) 974 і 744
- в) 362 і 632

10. На підприємствах з іноземними інвестиціями при обліку статутного капіталу перерахунку при зміні курсу валюти підлягають:

- а) сума зареєстрованого статутного капіталу;
- б) сума заборгованості учасників по внесках до статутного капіталу;
- в) сума отриманого прибутку.

11. Внески засновника до статутного капіталу оподатковуються:

- а) за загальними вимогами щодо імпортних операцій;
- б) надається відстрочка по сплаті всіх видів митних платежів;
- в) звільняється від сплати окремих митних платежів за дотримання певних умов.

12. Зобов'язання підприємства це:

- а) ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигід у майбутньому;
- б) заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють в собі економічні вигоди;
- в) частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань.

13. Відображенню у Балансі (форма №1) підлягають:

- а) довгострокові фінансові інвестиції;
- б) дебіторська заборгованість з нарахованих доходів;
- в) векселі видані;
- г) всі відповіді правильні.

14. Порядок складання та зміст форм фінансової звітності для представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності встановлено згідно :

- а) П(С)БО 21;
- б) П(С)БО 25;
- в) П(С)БО 22;
- г) П(С)БО 20.

Теоретичні питання для самостійного вивчення теми

1. Типи митних ліцензійних складів.
2. Особливості застосування режиму митного складу при реалізації імпортних консигнаційних угод та при вивезенні товарів з України.
3. Митне оформлення та облік ввезення та вивезення товарів.
4. Облік експорту за договором комісії.
5. Договори комісії та договір доручення та їх особливості.
6. Митні ліцензійні склади.
7. Характеристика митного режиму митного складу.
8. Облік консигнаційних операцій у консигнатора (комісіонера) – імпортера та у консигнанта (комітента) – експортера.
9. Облік комісійних операцій.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 25.08.2022)
2. Митний кодекс України № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення: 25.08.2022)
3. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text> (дата звернення: 25.08.2022)
4. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. №959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text> (дата звернення: 25.08.2022)
5. Порядок видачі висновку щодо продовження граничних строків розрахунків за окремими операціями з експорту та імпорту товарів, установлених Національним банком: Постанова КМУ від 13.02.2019р. №104 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/104-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 25.08.2022)
6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів": Наказ МФУ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text> (дата звернення: 25.08.2022)
7. Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України» від 02.01.2019 № 1: Постанова Національного банку України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001500-19#Text> (дата звернення: 25.08.2022)
8. Положення про здійснення операцій із валютними цінностями» від 02.01.2019 №2: Постанова Національного банку України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002500-19#Text> (дата звернення: 25.08.2022)

9. Положення про транскордонне переміщення валютних цінностей: Постанова Національного банку України від 02.01.2019 № 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003500-19#Text>(дата звернення: 25.08.2022)

10. Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті: Постанова Національного банку України від 02.01.2019 №5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005500-19#Text> (дата звернення: 25.08.2022)

11. Інструкція про порядок валютного нагляду банків за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів: Постанова Національного банку України від 02.01.2019 №7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007500-19#Text> (дата звернення: 25.08.2022)

12. Положення про валютний нагляд: Постанова Національного банку України від 03.01.2019 №13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013500-19#Text> (дата звернення: 25.08.2022)

13. Про переміщення готівки України і банківських металів через митний кордон України: Постанова Національного банку України від 27.05.2008 № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0520-08#Text> (дата звернення: 25.08.2022)

Допоміжна

1. Зоріна О.А., Ксендзук В.В., Гордополов В.Ю. Використання інновацій та функціонування системи управління діяльністю підприємств зовнішньої торгівлі. Бізнес Інформ. 2018. № 5. С. 142-148
2. Зоріна О.А., Петраковська О.В. Проблемні аспекти нормативно-правового регулювання обліку операцій з давальницькою сировиною. Формування ринкових відносин в Україні. 2021. № 7-8 (242-243). С. 96-105
3. Зоріна О.А. Особливості обліку та оподаткування комісійної і консигнаційної торгівлі. Формування ринкових відносин в Україні. 2022. № 6 (253). С. 47-53
4. Зоріна О.А. Податкові та митні преференції під час воєнного стану: вплив змін у законодавстві на діяльність суб'єктів малого бізнесу. Формування ринкових відносин в Україні. 2022. № 7-8 (254-255). С. 16-23
5. Зоріна О. А. Нюанси обліку та оподаткування податком на додану вартість операцій з переробки давальницької сировини. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". 2022. №8.
6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств. 6-те вид. перероб. та доп. Навчальний посібник./ За ред. Козака Ю.Г., Сукач О.О., Бурлаченко Д.М.К: «Центр учбової літератури», 2020 . 268 с.
7. Ковальчук Т.Г. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: навч. Посібник. Київ: Ліра- К, 2018.216 с.
8. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник/ за заг.ред. С.О. Кузнецова, Х: Видавництво Іванченко І.О., 2019.с 221.
9. Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. / М.М. Танасієва. Чернівці : Технодрук, 2021. 100 с. ISBN 978-617-8034-22-1
10. Огійчук М.Ф. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник /М.Ф. Огійчук та ін. К: Алерта, 2019. 332 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Асоціації українських банків. URL: [http:// aub.org.ua](http://aub.org.ua). (дата звернення: 25.08.2022)

2. Офіційний сайт Української Національної Іпотечної Асоціації. URL: <http://www.unia.com.ua> (дата звернення: 25.08.2022)
3. Все про банки в Україні. URL: <http://www.ukrbanks.info>. (дата звернення: 25.08.2022)
4. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>. (дата звернення: 25.08.2022)
5. Офіційний сайт Банку міжнародних розрахунків. URL: <http://www.bis.org/> (дата звернення: 25.08.2022)
6. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>. (дата звернення: 25.08.2022)
7. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 25.08.2022)
8. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції та розвитку. URL: <http://www.ebrd.com/> (дата звернення: 25.08.2022)
9. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/> (дата звернення: 25.08.2022)
10. Офіційний сайт Міжнародної фінансової корпорації. URL: <http://www.ifc.org/> (дата звернення: 25.08.2022)
11. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>. (дата звернення: 25.08.2022)
12. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://bank.gov.ua>. (дата звернення: 25.08.2022)
13. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>. (дата звернення: 25.08.2022)
14. Офіційний сайт правового порталу «Ліга Закон». URL: <http://www.ligazakon.ua/> (дата звернення: 25.08.2022)
15. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/> (дата звернення: 25.08.2022)
16. Офіційний сайт Українського національного комітету Міжнародної торгової палати. URL: <http://icua.org/>(дата звернення: 25.08.2022)